الجزء ٢٢ الحزب ٤٣

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ٣١ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ٣٢ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ٣٣ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ٣٤
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ٣٥

(31) Ndërsa atyre prej jush që i binden Allahut dhe të Dërguarit të Tij me përpikëri, duke ndjekur porositë e Allahut dhe shembullin e të Dërguarit e duke bërë vepra të mira, asaj në Botën Tjetër kemi për t'i dhënë dyfishin e shpërblimit, krahasuar me shpërblimin e grave të tjera. Gjithashtu për të Ne kemi përgatitur një vend fisnik furnizimi,Xhenetin e mrekullueshëm.

(32) O gratë e Pejgamberit! Ju jeni më lart se gratë e tjera në vlera, mirësi dhe në pozita, duke arritur atë që gratë e tjera kurrsesi nuk do mund ta arrijnë, nëse ju ia keni frikën Allahut, i kryeni porositë e Tij dhe largoheni prej gjërave që Ai jua ka ndaluar. Prandaj mos flisni me zë tërheqës e joshës kur ju u ktheni përgjigje apo u flisni njerëzve të huaj, në mënyrë që të mos ju dëshirojë ai që në zemrën e tij ka sëmundjen e pasionit dhe e rrëmben dëshira për në haram. Ndaj flisni fjalë të prera dhe serioze, larg çdo dyshimi dhe çdo shakaje të panevojshme!

(33) Qëndroni në shtëpitë tuaja dhe mos dilni prej tyre pa qenë e nevojshme!Nëse dilni, mos u zbuloni duke shfaqur bukuritë tuaja, ashtu siç bënin gratë në kohën e injorancës para Islamit, duke tërhequr me këtë vëmendjen e meshkujve! Falni namazin në kohën e vet me përkushtimin e duhur, jepni zekatin *(lëmoshën e detyruar)* prej pasurisë tuaj dhe bindjuni porosive të Allahut dhe të Pejgamberit të Tij! Allahu i Lartësuar dëshiron që ta shmangë prej jush çdo gjë që do mund t'ju shqetësojë e t'ju bëjë keq, o gratë e Pejgamberit dhe ju anëtarë të familjes së tij! Ai dëshiron t'ju pastrojë shpirtërisht, t'ju zbukurojë me mirësinë e moralit e t'ju pastrojë prej çdo të keqeje, derisa t'ju ketë pastruar plotësisht e të mos ju ketë mbetur asgjë prej të padëshiruarave.

(34) Gjithashtu, kujtojini vazhdimisht ato që po ju lexohen në shtëpitë tuaja, prej ajeteve *(vargjeve të shenjta)* të Allahut që po i zbriten të Dërguarit të Tij dhe urtësinë e tij – pra, Sunetin *(traditën)* e pastër të Pejgamberit! Me të vërtetë. Allahu është i Butë e Bamirës ndaj jush, që ju mundësoi të ishit prej familjes së të Dërguarit të Vet dhe **Habir** *(i Gjithëinformuar)* për gjithçka rreth jush që para se t'ju zgjidhte për të qenë gratë e të Dërguarit të Tij, duke ju bërë pas kësaj edhe nënat e gjithë besimtarëve të umetit të tij.

(35) Vërtet, për muslimanët dhe muslimanet që i përulen Allahut me nënshtrim; për burrat dhe gratë që e besojnë Allahun; për burrat dhe gratë që i binden Atij; për burrat dhe gratë që janë të sinqertë në besimin dhe fjalët e tyre; për burrat dhe gratë që janë të durueshëm në kryerjen e detyrimeve, në shmangien e gjynaheve dhe në përballimin e fatkeqësive; për burrat dhe gratë që japin për bamirësi nga pasuria tyre kur e kanë të detyrueshme dhe vullnetarisht; për burrat dhe gratë që agjërojnë kur e kanë të detyrueshme dhe vullnetarisht; për burrat dhe gratë që i ruajnë nderin dhe trupin e tyre nga zhveshja para njerëzve që nuk u lejohet t'i shohin dhe nga veprimet imorale; për burrat dhe gratë që përmendin shpesh Allahun me zemër dhe me gojë, në fshehtësi a në publik, pra, për të gjithë këta Allahu ka përgatitur falje gjynahesh dhe shpërblim të madh në Ditën e Gjykimit, që do jetë Xheneti i Begatë.

Mësime nga ajetet:

- Prej këshillave që Kurani ia drejton femrës muslimane janë: marrja si shembull e devotshmërisë së nënave të besimtarëve, mosrënia pre e thirrjeve të kohës së injorancës, ruajtja e nderit, si dhe shenjtërimi i fjalëve të Allahut, duke i vënë ato mbi çdo fjalë e zgjedhje njerëzore.
- Mirësia dhe vlera që kanë anëtarët e familjes së të Dërguarit dhe gratë e tij, që të gjithë së bashku njihen si Ehli Bejti *(Familja e Pejgamberit)*.
- Allahu e përmend parimin e barazisë gjinore mes burrave dhe grave, duke treguar se të gjithë janë të barabartë përpara Tij sa i përket zbatimit të urdhrave të Tij dhe marrjen e shpërblimit të tyre për ato që kanë bërë, përveç në rast se feja ka bërë ndonjë përjashtim të veçantë për secilin.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ
لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا
مُّبِينًا ٣٦ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ
أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ
مُبْدِيهِ وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ
مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ
أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا
٣٧ مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى
ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ٣٨ ٱلَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ حَسِيبًا ٣٩ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن
رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ٤٠
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ٤١ وَسَبِّحُوهُ
بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٤٢ هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ
لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ٤٣

(36) Gjithashtu, nuk i takon asnjë besimtari dhe asnjë besimtareje që, kur Allahu dhe i Dërguari i Tij i urdhërojnë ata me ndonjë gjë, ata të kenë të drejtë të bëjnë zgjedhje tjetër (pasi me këtë ata e kundërshtojnë Allahun dhe të Dërguarin e Tij). E kush e kundërshton Allahun dhe të Dërguarin e Tij, ai me të vërtetë ka humbur larg rrugës së drejtë, në një humbje vërtet të dukshme. Pra, le të kenë frikë Allahun e të mos u binden mohuesve dhe hipokritëve, duke kundërshtuar kështu Allahun dhe të Dërguarin e Tij. *<u>*Pas kësaj, Allahu i Lartësuar u kthehet përsëri traditave e zakoneve, të cilat i përmendi në fillimi të sures, për ta shembur kotësinë e tyre nëpërmjet drejtësisë së Islamit dhe shembullit konkret të vetë Pejgamberit, edhe pse njerëzit mund t'i konsideronin tabu.</u>* (37) Madje edhe ti, o i Dërguar, bisedove me atë (Zejd bin Harithen), që Allahu i pati dhuruar të mira, duke e bërë të rritej nën përkujdesjen tënde dhe duke i mundësuar udhëzimin. Edhe ti i pate bërë mirë, duke e liruar nga robëria e duke e konsideruar si birin tënd. Ai erdhi tek ti për të kërkuar leje që ta ndante gruan, me të cilën ti e kishe martuar (Zejneb bint Xhahshin). Ajo e pranoi këtë martesë me Zejdin vetëm për shkak se, në kohën kur u martuan, ai thirrej "biri i Muhamedit". mirëpo kur Allahu e ndaloi që ai të thirrej ashtu, atëherë u ndie e zhgënjyer nga zgjedhja e saj dhe u pendua, pasi i dukej sikur ishte martuar me një ish-skllav, ndërkohë që ajo vinte nga një familje e një rangu të lartë. E ndërsa ai po të tregonte, ti i thoshe: "Mbaje gruan tënde dhe mos e divorco për shkak të këtyre arsyeve e zënkave, por ki frikë Allahun dhe duro, pasi ju mund ta urreni diçka, kurse Allahu mund t'ju japë mirësi të madhe prej durimit tuaj!" Ti e fshihje në vetvete të drejtën e tij për ta ndarë gruan e vet edhe pa pasur asnjë shkak, mirëpo Allahu gjithsesi do ta bënte të njohur këtë të drejtë të tijën, edhe pse ti kishe frikë se njerëzit mund të abuzonin me ndarjet e tyre pa kriter. Më e drejtë është që t'i frikësohesh vetëm Allahut, pasi Ai e di më mirë atë që urdhëron e vendos, pasi Ai është i Gjithëdijshmi e i Urti. Pasi Zejdi e plotësoi afatin kohor që duhet pritur pas ndarjes dhe nuk pati më asnjë interes e dëshirë për ta kthyer pas ndarjes së parë, atëherë Ne urdhëruam që ta merrje ti atë për grua. Kjo në mënyrë që edhe asaj t'i shpërblehej sakrifica për të cilën e pati pranuar martesën me Zejdin, por edhe që besimtarët të mos ndihen më në siklet dhe të ngurrojnë për t'u martuar me gratë e të ashtuquajturve "bij të adoptuar", pasi ta kenë plotësuar afatin kohor të pritjes, duke mos lakmuar që t'i kthejnë ato pas ndarjes. Urdhri i Allahut është ekzekutiv. (38) Prandaj nuk i ka hije Pejgamberit që të ndihet i sikletosur e i ngushtuar shpirtërisht në lidhje me zbatimin e vendimit të Allahut *(siç është në këtë rast martesa me ish gruan e të ashtuquajturit bir i adobtuar)*, nga frika se hipokritët e mohuesit nuk kanë për të reshtur së foluri e trilluari në lidhje me këtë. Shpifjet, akuzimet dhe trillimet e hipokritëve dhe të mohuesve ndaj të vërtetës kështu kanë qenë si ligj i Allahut edhe me ata që patën qenë përpara teje, o i Dërguar. Dije se urdhri i Allahut është një vendim përcaktues, me të cilin Ai ia përcakton secilit vendin, në lidhje me qëndrimin që do mbajë kundrejt së Vërtetës -, (39) së ardhur nëpërmjet atyre që i përcjellin porositë e Allahut dhe ia kanë frikën vetëm Atij, duke mos iu frikësuar për këtë askujt tjetër përveçse Allahut. Atyre u mjafton Allahu si Llogaritës për çdo sakrificë e të mirë që ata kanë bërë me qëndrimin e tyre përballë përqeshjeve, akuzave dhe trillimeve të hipokritëve dhe mohuesve! (40) Muhamedi nuk është babai biologjik i asnjërit prej burrave në mesin tuaj, o njerëz, prandaj Zejdi nuk është biri i tij, që ai të mos martohet me ish gruan e tij pasi e ka ndarë atë. Kjo është e Vërteta dhe Allahu e flet vetëm të Vërtetën. Ai nuk u martua me dëshirën e vet me të, por sepse ai është i Dërguari i Allahut për të gjithë kombet e për gjithë njerëzimin deri në Ditën e Gjykimit dhe sepse ai është vula *(përmbyllja)* e gjithë të dërguarve, pas të cilit nuk do të ketë më asnjë të dërguar që do të vijë me shpallje apo ligje për njerëzit. Kështu që ligji i tij (Kurani) dhe shembulli i tij (Suneti profetik) do të jenë për të gjitha nevojat që ju do t'i keni deri në Ditën e Gjykimit, pasi kjo është dije prej Allahut. Allahu është i Gjithëdijshëm për çdo gjë që ju urdhëron e ju porosit nëpërmjet tij, ashtu sikurse dijes së Tij nuk mund t'i fshihet asgjë prej jush *(as prej nevojave e as prej qëndrimeve tuaja)*. (41) O ju që e keni besuar Allahun dhe vini në zbatim porositë, që Allahu i ka vënë si dispozita fetare dhe jetësore për ju! Përmendeni Allahun sa më shumë me zemrat tuaja, me gjuhën tuaj dhe me gjymtyrët tuaja, në çdo kohë, në çdo vend dhe për çdo situatë të jetës tuaj! (42) Gjithashtu, lartësojeni Atë prej çdo të mete dhe mangësie, duke thënë sa më shumë *Subhanallah (i Pastër e i Lartësuar është Allahut)*, sa herë që zgjoheni në mëngjes dhe sa herë që shtriheni në mbrëmje!

(43) Është Ai që ju bekon duke ju mundësuar të jeni të udhëzuar e të shpëtuar. Madje edhe engjëjt luten vazhdimisht për ju, që Ai t'ju nxjerrë prej errësirave të injorancës e të mohimit në dritën e udhëzimit e të besimit. Ai ka qenë gjithmonë **Rrahim** *(Mëshirëplotë)* për besimtarët që sakrifikojnë për të zbatuar porositë dhe dispozitat e Tij, duke u dhuruar atyre falje dhe mëshirë nga ana e Vet.

Mësime nga ajetet:

- Besimtari e ka për detyrë që t'i dorëzohet tërësisht vendimit të Allahut dhe t'i nënshtrohet Atij, pa u shqetësuar e pa iu frikësuar aspak fjalëve dhe opinioneve të hipokritëve dhe të mohuesve.
- Allahu do ta nxjerrë në shesh atë që është në brendësinë e njerëzve, sado që ata të përpiqen ta fshehin atë.
- Prej virtyteve të nënës së besimtarëve, Zejneb bint Xhahshit, është se Allahu e martoi atë me të Dërguarin e Allahut me urdhër sipër shtatë qiejve.
- Mirësia e përmendjes së Allahut duke bërë duatë e lutjet specifike çdo mëngjes e mbrëmje.

تَحِيَّتُهُمۡ يَوۡمَ يَلۡقَوۡنَهُۥ سَلَٰمٞۚ وَأَعَدَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَرِيمٗا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِيُّ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى ٱللَّهِ بِإِذۡنِهِۦ وَسِرَاجٗا مُّنِيرٗا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ فَضۡلٗا كَبِيرٗا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَدَعۡ أَذَىٰهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿٤٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَكَحۡتُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقۡتُمُوهُنَّ
مِن قَبۡلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمۡ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ عِدَّةٖ تَعۡتَدُّونَهَاۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحٗا جَمِيلٗا ﴿٤٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ
إِنَّآ أَحۡلَلۡنَا لَكَ أَزۡوَٰجَكَ ٱلَّٰتِيٓ ءَاتَيۡتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتۡ
يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ ٱلَّٰتِي هَاجَرۡنَ مَعَكَ وَٱمۡرَأَةٗ
مُّؤۡمِنَةً إِن وَهَبَتۡ نَفۡسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنۡ أَرَادَ ٱلنَّبِيُّ أَن يَسۡتَنكِحَهَا
خَالِصَةٗ لَّكَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۗ قَدۡ عَلِمۡنَا مَا فَرَضۡنَا
عَلَيۡهِمۡ فِيٓ أَزۡوَٰجِهِمۡ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ لِكَيۡلَا
يَكُونَ عَلَيۡكَ حَرَجٞۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٥٠﴾

(44) Ditën kur besimtarët do të takohen me Të *(Zotin e tyre)*, prej Tij do të kenë përshëndetjen "Selam *(Paqja e Shpëtimi qoftë për ju)*!". Ai ka përgatitur për ta shpërblim fisnik, Xhenetin e Tij, si shpërblim për bindjen e treguar ndaj Tij dhe largimin prej ndalesave të Tij.

(45) O Pejgamber! Ne të kemi dërguar për të qenë dëshmues i së Vërtetës së Zotit tënd ndaj njerëzve, që t'u përcjellësh atyre gjithçka me të cilën Ne të kemi dërguar. Kjo që ata të ndjekin shembullin tënd për të qenë përgëzues ndaj atyre që besojnë për të cilët Allahu ka përgatitur Xhenetin e Tij dhe për të qenë kërcënues për ata që e mohojnë të vërtetën tënde dhe atë që Allahu ka përgatitur për ta në Zjarrin e Xhehenemit.

(46) Njëkohësisht të kemi çuar të jesh thirrës për tek Allahu me lejen e Tij, në mënyrë që ata ta njësojnë dhe adhurojnë vetëm Atë. Gjithashtu, për të qenë kandil ndriçues për tek rruga e Tij e drejtë, duke e ndriçuar për tek e Vërteta e Tij këdo që kërkon që të gjejë udhëzimin për tek shpëtimi.

(47) Prandaj përgëzoji besimtarët që i besuan Allahut dhe zbatuan dispozitat që Ai ua ka obliguar! Përgëzoji me një dhunti të madhe nga ana e Allahut, ndihmë dhe fitore për ta në jetën e kësaj bote dhe Xhenetin e Përjetshëm në botën tjetër, i përgatitur posaçërisht për ta.

(48) Mos i ndiq e as mos u ndiko nga fjalët e mohuesve e të hipokritëve, por shpërfilli provokimet e ngacmimet e tyre! Mbështetju vetëm Allahut për çdo çështje të jetës tënde, veçanërisht që Ai të të ndihmojë kundër armiqve të tu, pasi Allahu është mbrojtës i mjaftueshëm për ata besimtarë që mbështeten tek Ai dhe kërkojnë mbrojtjen e Tij për çdo çështje të jetës së tyre, si në këtë botë, ashtu edhe në jetën tjetër.

(49) O ju që e keni besuar Allahun dhe vini në zbatim dispozitat që Ai jua ka obliguar! Kur keni lidhur martesë me besimtaret dhe i ndani ato para se të keni kryer marrëdhënie intime, ato nuk janë të detyruara që ta presin afatin kohor që u është caktuar, qofshin ato perioda apo muaj, për shkak se ato janë të paprekura e ju nuk prisni prej tyre ndonjë shtatzëni! Prandaj jepuni dhurata nga pasuri juaj, sipas mundësisë, në mënyrë që të kënaqen e të mos ndihen të thyera shpirtërisht nga divorci! Pastaj lërini të shkojnë siç është më e mira dhe pa i lënduar!

(50) O i Dërguar! Në të vërtetë, Ne të kemi lejuar që të bëhen gratë tuaja ato të cilave u keni dhënë mehrin *(dhuratën e kurorës)*: robëreshat të cilat Allahu ju ka mundësuar të keni në zotërimin tuaj, vajzat e xhaxhait, vajzat e hallave, vajzat e dajave dhe vajzat e tezeve tuaja, të cilat, ashtu sikurse ti, u shpërngulën në rrugë të Allahut prej Mekës në Medine. Po ashtu cilado grua besimtare që e dhuron veten e vet për Pejgamberin, pa kërkuar prej tij asnjë mehër *(dhuratë për kurorën)*, nëse edhe vetë Pejgamberi e dëshiron martesën me të, martesë e cila vlen vetëm për ty e jo për besimtarët e tjerë, pasi ata e kanë detyrë dhënien e mehrit asaj, marrjen e pëlqimit të kujdestarit të saj dhe akti i martesës së tyre duke e dëshmuar atë dy burra të besueshëm. Ne e dimë shumë mirë se çfarë u kemi bërë detyrë besimtarëve në lidhje me gratë e tyre, duke mos ua lejuar që të martohen me më shumë se katër gra. Nuk u lejohet të martohen pa mehër, pa pëlqimin e vajzës, pa miratimin e kujdestarit të saj, si dhe pa praninë e dy dëshmitarëve gjatë lidhjes së aktit mes tyre, apo në lidhje me robëreshat që ata i kanë nën pushtetin e tyre, e që për të cilat ata nuk kanë asnjë limit. Prandaj rasti yt është specifik vetëm për ty. Ne ta zbritëm në Shpallje këtë, në mënyrë që të mos ishe në siklet e i ngushtuar prej besimtarëve, në lidhje me përjashtimin tënd prej detyrimeve të tyre. Allahu është **Gafur** *(Mbulues e Falës i gjynaheve)* për të gjithë besimtarët, për martesat e bëra përpara se t'u caktoheshin këto dispozita dhe **Rrahim** *(Mëshirëplotë)* ndaj tyre.

Mësime nga ajetet:

- Përballimi me durim i shqetësimeve të provokatorëve është cilësi e thirrësit të suksesshëm.
- Preferohet dhe është tregues i mirësjelljes që burri t'i japë një pjesë pasurie vajzës me të cilën është martuar dhe është ndarë më pas, por pa e konsumuar martesën, si dhuratë për ta ngushëlluar e që të mos e vuajë shpirtërisht.
- E veçanta e Pejgamberit në lidhje me lejimin e martesës me ato gra që e ofroheshin vetë për të, edhe pa kërkuar mehër, edhe pse kjo martesë nuk ka ndodhur ndonjëherë nga ai.

الحزب ٤٣

۞ تُرۡجِي مَن تَشَآءُ مِنۡهُنَّ وَتُـٔۡوِيٓ إِلَيۡكَ مَن تَشَآءُۖ وَمَنِ ٱبۡتَغَيۡتَ
مِمَّنۡ عَزَلۡتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكَۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعۡيُنُهُنَّ
وَلَا يَحۡزَنَّ وَيَرۡضَيۡنَ بِمَآ ءَاتَيۡتَهُنَّ كُلُّهُنَّۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ
مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمٗا ٥١ لَّا يَحِلُّ لَكَ
ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعۡدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ
حُسۡنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتۡ يَمِينُكَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ رَّقِيبٗا ٥٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتَ ٱلنَّبِيِّ
إِلَّآ أَن يُؤۡذَنَ لَكُمۡ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيۡرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنۡ
إِذَا دُعِيتُمۡ فَٱدۡخُلُواْ فَإِذَا طَعِمۡتُمۡ فَٱنتَشِرُواْ وَلَا مُسۡتَـٔۡنِسِينَ
لِحَدِيثٍۚ إِنَّ ذَٰلِكُمۡ كَانَ يُؤۡذِي ٱلنَّبِيَّ فَيَسۡتَحۡيِۦ مِنكُمۡۖ
وَٱللَّهُ لَا يَسۡتَحۡيِۦ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ وَإِذَا سَأَلۡتُمُوهُنَّ مَتَٰعٗا فَسۡـَٔلُوهُنَّ
مِن وَرَآءِ حِجَابٖۚ ذَٰلِكُمۡ أَطۡهَرُ لِقُلُوبِكُمۡ وَقُلُوبِهِنَّۚ
وَمَا كَانَ لَكُمۡ أَن تُؤۡذُواْ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓاْ أَزۡوَٰجَهُۥ
مِنۢ بَعۡدِهِۦٓ أَبَدًاۚ إِنَّ ذَٰلِكُمۡ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ٥٣
إِن تُبۡدُواْ شَيۡـًٔا أَوۡ تُخۡفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ٥٤

(51) Prej këtyre kategorive që u përmendën, o i Dërguar, ti mund të refuzosh kë të duash për të qenë bashkëshortja jote e mund të afrosh kë të duash prej tyre për të qenë e tillë, ashtu sikurse nuk është gjynah për ty që, ndonjërës prej grave me të cilat ti je i martuar, të mos i afrohesh dhe të zgjedhësh t'i afrohesh asaj që ti dëshiron. Madje edhe nëse ti dëshiron që të kthehesh përsëri tek ajo që kishe hequr dorë prej saj, kthimi yt tek ajo nuk është gjynah për ty, aq më tepër kur kjo ndihmon që ato të jenë të gëzuara e të mos dëshpërohen, si dhe të jenë të kënaqura me atë që ti u ke dhuruar. Allahu e di shumë mirë atë që gjendet në zemrat tuaja, o njerëz dhe se me të vërtetë Allahu është i Gjithëdijshëm dhe i Butë me ju. Ai është i Gjithëdijshëm për çdo gjë që ndodh mes burrave dhe grave të tyre, pa iu fshehur Atij asgjë prej tyre, si dhe i Butë ndaj tyre, duke u dhënë afat e mos i ndëshkuar, në mënyrë që ata të pendohen për ato padrejtësi e ndjenja shpirtërore që u shkaktojnë grave të veta, me dhënien përparësi njërës në vend të tjetrës
*Meqë Kurani ka zbritur në vende, situata e periudha të ndryshme kohore gjatë jetës së Pejgamberit, renditja, lidhja dhe sistemimi i mahnitshëm hyjnor i vargjeve të zbritura në një afat kohor prej 23 vjetësh, e bën Kuranin një mrekulli, që nuk mund ta rrokë mendja e njeriut. Edhe pse sot ne e lexojmë me një frymë, ajeti në vijim tregon periudhë kohore mes ajeteve të zbritura:
(52) Tani ty, o i Dërguar, nuk do të të lejohen më gra të tjera përveç atyre që tashmë i ke, pas mundësive që t'u dhanë fillimisht për të zgjedhur si bashkëshorte prej tyre kë të dëshiroje; si dhe nuk të lejohet as të marrësh ndonjë grua tjetër në vend të këtyre që ke, duke i shkurorëzuar ato për të marrë dikë tjetër në vend të tyre, edhe nëse të mahnit hijeshia e tyre, me përjashtim robëreshat, të cilat mund t'i kesh pa ndonjë numër të kufizuar. E dije se Allahu është Mbikëqyrës për çdo gjë.
(53) O ju që e besoni Allahun dhe vini në zbatim dispozitat e Tij! Mos u futni në shtëpitë e Pejgamberit, pa marrë fillimisht leje prej tij e pa u lejuar që të hyni, kur ju ftojnë për të ngrënë, si dhe mos e zgjasni qëndrimin tuaj kur jeni pranë tij, me qëllim që të prisni t'ju shtrohet ushqimi. Nëse ju thërrasin për këtë, atëherë hyni tek ai *(siç ju mësoi Allahu – duke marrë leje)* dhe, pasi të hani, mos qëndroni më shumë se aq, por shpërndahuni pa u hapur në biseda me njëri-tjetrin. Arsyeja është se, të gjitha këto që u përmendën: moskërkimi i lejes, hyrja pa leje, pritja derisa të shtrohet ushqimi dhe qëndrimi i gjatë pas ngrënies, me të vërtetë e vënë në siklet dhe e shqetësojnë Pejgamberin. Ai gjithmonë turpërohej që t'jua thoshte këtë, por Allahu nuk turpërohet që t'ju thotë të Vërtetën. E nëse ju jeni të detyruar që t'i pyesni nënat e besimtarëve (gratë e Pejgamberit) për ndonjë gjë në lidhje me të Dërguarin e Allahut, atëherë pyetini ato prapa ndonjë perdeje, pasi kjo është mënyra më e pastër për zemrat tuaja dhe zemrat e tyre, në mënyrë që të mos jua zbukurojë shejtani të shëmtuarën e t'ju fusë mendime të këqija. Kurrsesi nuk ju lejohet që ta dëshpëroni të Dërguarin e Allahut dhe as t'ia merrni gratë pas vdekjes së tij si bashkëshorte, pasi me të vërtetë kjo tek Allahu është e tepër e rëndë. Ai i quajti ato nënat tuaja, prandaj kjo gjë është haram për ju dhe një gjynah vërtet i madh.
(54) Dijeni se, edhe nëse shfaqni ndonjë gjë apo e mbani atë fshehtë në vetvete, vërtet që për Allahun kjo është njësoj, se Ai është i Gjithëdijshëm për çdo gjë. Prandaj kini frikë Allahun pasi për gjithçka do të jepni llogari: nëse keni bërë mirë, do të gjeni mirë e nëse bëni keq, do të gjeni keq.

Mësime nga ajetet:

- Pozita madhështore e të Dërguarit (Paqja e Allahut qoftë me të!) tek Allahu i Lartmadhërishëm. Prandaj Fuqiploti i qortoi sahabët, për qëndrimin e gjatë në shtëpinë e Profetit (a.s.), gjë që e shqetësonte atë.
- Pohimi i dy prej cilësive të Allahut të Lartësuar, dijes dhe butësisë së tij ndaj besimtarëve.
- Turpi, si veçori kryesore e moralit të Pejgamberit ﷺ.
- Mbrojta e pozitës së grave të Profetit ﷺ, duke i konsideruar si nëna të besimtarëve.

لَّا جُنَاحَ عَلَيۡهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَا
أَبۡنَآءِ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ
أَيۡمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا
﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيۡهِ وَسَلِّمُواْ تَسۡلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ بِغَيۡرِ
مَا ٱكۡتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحۡتَمَلُواْ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ﴿٥٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
يُدۡنِينَ عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا
يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿٥٩﴾ ۞ لَّئِن لَّمۡ يَنتَهِ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ
وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡمُرۡجِفُونَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
لَنُغۡرِيَنَّكَ بِهِمۡ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٦٠﴾ مَّلۡعُونِينَۖ
أَيۡنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقۡتِيلٗا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا ﴿٦٢﴾

نصف الحزب ٤٢

(55) Megjithatë, nuk do t'u konsiderohet gjynah për gratë e Pejgamberit dhe gratë e besimtarëve nëse nuk mbulohen përpara baballarëve dhe djemve të vet, përpara vëllezërve dhe djemve të vëllezërve të vet, përpara djemve të motrave të veta dhe të gjitha grave, qofshin ato të afërme apo jo të afërme, qofshin ato besimtare apo jobesimtare, me të cilat ato kanë lidhje e shoqëri dhe i konsiderojnë ato të besueshme. Po ashtu dhe përpara të gjitha skllaveve që i kanë në pronësi. Për këta nuk është gjynah që t'i shohin të pambuluara e t'u flasin atyre pa pasur nevojë për ndonjë perde. Kini frikë Allahun, o ju gra e burra, në lidhje me gjithçka që Ai ju ka urdhëruar apo jua ka ndaluar, pasi me të vërtetë Allahu është Dëshmues i çdo gjëje që publikohet e kryhet prej jush.

(56) Me të vërtetë, Allahu e bekon dhe e lavdëron të dërguarin Muhamed përpara engjëjve të Vet, ndërkohë që engjëjt e Tij i luten për të, që Ai ta bekojë, ta mëshirojë, ta mbrojë, ta ndihmojë e ta lartësojë në grada, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. Prandaj, o ju që e keni besuar Allahun, lutjuni edhe ju Allahut për të, që Ai ta bekojë, ta mëshirojë e ta lartësojë si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër, duke dërguar për të "salavate" me fjalët: (Allahume sali ala Muhamed...). Gjithashtu, çojini atij "selam" duke thënë: "Es-Selamu alejke ejuher-Rrasul!" –Qofsh në paqe, o i Dërguar i Allahut!).

- Pasi Allahu urdhëroi që të nderohej i Dërguari i Allahut ﷺ, duke i dërguar atij salavate, Ai në të njëjtën kohë ndaloi që ai të dëmtohej, prandaj tha:

(57) E sa u përket atyre që e tallin, e ofendojnë dhe e përqeshin Allahun dhe të Dërguarin e Tij, qoftë me fjalët apo me veprat e tyre, Allahu i ka mallkuar duke i përjashtuar ata prej mëshirës së Vet si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër. Ai ka përgatitur për ta ndëshkim vërtet poshtërues në lidhje me çfarë kanë bërë me të Dërguarin e Tij.

(58) Ndërsa ata që i akuzojnë e i shqetësojnë besimtarët dhe besimtaret nëpërmjet intrigave, komploteve dhe mashtrimeve të tyre dashakeqe, për t'i shkatërruar apo për t'i turpëruar ata për ndonjë vepër që nuk e kanë bërë, ata i kanë ngarkuar vetes një shpifje dhe një gjynah të qartë për të gjithë. Ai gjynah nuk do t'u hiqet deri në Ditën e Gjykimit, përveç nëse ata pendohen, u kërkojnë hallallin të dëmtuarve e ua kompensojnë dëmin e shkaktuar. Përndryshe, atyre nuk u pranohet as dëshmia e as fjala dhe ata janë tërësisht të pabesueshëm.

(59) O i Dërguar! Thuaju grave dhe bijave tuaja, si dhe grave të besimtarëve, që t'i lëshojnë mbulesat e veta sa më poshtë këmbëve të tyre (*deri në tokë)*, pasi t'i kenë hedhur më parë shamitë deri mbi kraharorët e tyre, që të mos u zbulohet asnjë pjesë e trupit përpara burrave të huaj. Kjo është më afër mundësisë që ato të njihen se janë besimtare dhe të mos ngacmohen apo shqetësohen prej atyre që kanë synime të këqija. Vërtet që Allahu është **Gafur** (*Mbulues e Falës i gjynaheve)* ndaj atyre që i kërkojnë falje dhe **Rrahim** (*Mëshirëplotë)* ndaj atyre që kërkojnë mëshirën dhe kënaqësinë e Tij.

(60) Nëse hipokritët në Medinë nuk reshtin prej intrigave, fjalëve e qëllimeve dashakeqe kundër Pejgamberit, sahabëve dhe besimtarëve të sinqertë që ndjekin shembullin dhe urdhrin e tij; dhe nëse njerëzit me zemra të sëmura nuk reshtin së ndjekuri të keqen e hipokritëve e duke u shërbyer qëllimeve të tyre dashakeqe; si dhe nëse manipulatorët mashtrues që përhapin lajme të rreme e shpifje kundër Pejgamberit, sahabëve dhe besimtarëve të sinqertë për të prishur imazhin e tyre dhe për të fituar kënaqësinë e hipokritëve, atëherë, o i Dërguar, Ne kemi për të të urdhëruar që të merresh seriozisht me ta. Pas kësaj ata nuk do pranonin të qëndronin afër teje në Medinë, vetëm se për pak kohë, pasi ata do të kishin ikur të gjithë prej frikës së drejtësisë tënde; e deri atëherë as mos ua vër veshin e as mos i merr në konsideratë veprimet e tyre, pasi më vonë do ta kuptojnë.

(61) E nëse ata e shajnë të Dërguarin, atëherë ata janë të mallkuar dhe të përjashtuar prej mëshirës së Allahut, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. Ata duhet të ndalen, të kapen dhe të ekzekutohen me vrasje, për sharjen dhe ofendimin e të Dërguarit të Allahut.

(62) Kjo është një dispozitë me të cilën Allahu i ka ndëshkuar edhe ata hipokritë e ofendues të të dërguarve që kanë ekzistuar përpara teje, o i Dërguar. Në dispozitat e Allahut ti nuk ke për të gjetur kurrë ndonjë ndryshim e përjashtim as për këta.

Mësime nga ajetet:

• Pozita e lartë dhe e rëndësishme e të Dërguarit tek Allahu dhe engjëjt e Tij. • Shqetësimi i besimtarëve është haram *(rreptësisht i ndaluar),* veçanërisht kur nuk ndaj tyre kjo gjë bëhet padrejtësisht. • Hipokrizia është shkak i zbritjes së dënimit mbi hipokritin, ndërsa dispozita për ofendimin e Allahut dhe të të Dërguarit të Tij është shumë më e ashpër si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër.

يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيْتَنَآ أَطَعْنَا ٱللَّهَ
وَأَطَعْنَا ٱلرَّسُولَا۠ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ ٱلْعَذَابِ
وَٱلْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ
ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟ ۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ
لَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
ٱلْإِنسَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ
عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٣﴾

* Kur Allahu ua shpjegoi njerëzve dënimin e vogël që u pati premtuar hebrenjve në ajetin 21 të sures Sexhde, duke nxjerrë në pah vërtetësinë e Pejgam-berit, Allahu i kthehet edhe përshkrimit të dënimit të madh që i pret mohuesit pas Ditës së Kijametit.

(63) Të pyesin njerëzit, o i Dërguar, për kohën se kur ka për të ndodhur Ora e Kijametit. Thuaju: "Dijen për të e ka vetëm Allahu, e unë nuk di asgjë se kur do të ndodhë!" E nga ke për ta ditur ti, o i Dërguar, se kur do të bëhet Kijameti, kur kjo është vetëm në dijeninë e Allahut?! Ai ndoshta mund të jetë shumë afër.

(64) Mirëpo Allahu në të vërtetë i ka mallkuar mohuesit, duke i përjashtuar prej mëshirës së Vet, prandaj edhe nuk besojnë, nuk kanë frikë dhe as nuk përgatiten për atë ditë. Prandaj atyre u ka përgatitur Skëterrën, për shkak të asaj *(mohimit të qëllimshëm)* që ata kanë bërë.

(65) Atje do të jenë përjetësisht e përgjithmonë e nuk kanë për të gjetur as mbrojtës që t'u bëjë dobi dhe as ndihmës që t'ua shmangë atyre dënimin.

(66) Ajo do të jetë Dita e Kijametit për ta, kur fytyrat do t'u rrotullohen në Zjarrin e Xhehenemit. Ata nga pikë-llimi dhe dëshpërimi i madh, do të thonë: "Ah, mjerë për ne, sikur t'i ishim bindur Allahut, duke i kryer porositë e Tij e duke iu larguar ndalesave të Tij!Ah sikur të kishim ndjekur shembullin e të Dërguarit dhe porositë e tij që solli prej Zotit!"

(67) Dhe pastaj i drejtohen Allahut, me shpresën se do t'u pakësohet dënimi, duke thënë: "Zoti ynë, ne ishim vetëm ndjekës të udhëheqësve e të eprorëve tanë. Ata na shmangën prej rrugës së drejtë të udhëzimit.

(68) Zoti ynë, meqë nuk na e lehtëson neve dënimin për këtë, atëherë shtojua atyre dënimin dyfish, krahasuar me dënimin tonë, pasi ata na devijuan ne! Po ashtu mallkoji ata me mallkimin më të madh, shumë më tepër se mallkimi me të cilin na ke përjashtuar prej mëshirës Tënde!" (69) O ju që e keni besuar Allahun dhe i kryeni dispozitat me të cilat Ai ju ka obliguar! Mos u sillni keq ndaj të Dërguarit, ashtu siç u sollën keq me Musain populli i tij, duke e shqetësuar e duke mos iu bindur e duke nxjerrë gjithmonë telashe në prani të tij, si dhe duke e akuzuar edhe atë me lloj-lloj akuzash e sajimesh! Kjo ndodhi derisa Allahu e distancoi atë prej tyre dhe fjalëve të tyre, edhe pse u ishte bërë e qartë se ai kishte një gradë dhe një pozitë të lartë tek Allahu.

(70) O ju që e keni besuar Allahun dhe i kryeni dispozitat me të cilat Ai ju ka obliguar, ruajuni Allahut dhe thoni vetëm fjalë të drejta, të vërteta e të matura, duke kërkuar me to veç kënaqësinë e Allahut, (71) në mënyrë që Allahu, nëpërmjet kësaj, t'ju përmirësojë veprat tuaja, duke jua pranuar ato dhe t'ju falë gjynahet tuaja! Dijeni se kush e ndjek Allahun dhe të Dërguarin e Tij ka arritur një fitore të madhe, mbi të cilin nuk ka asnjë fitore tjetër më të madh, e që është kënaqësia e Allahut dhe hyrja në Xhenetin e Tij të përjetshëm.

(72) Ne ua kemi ofruar amanetin për të vënë drejtësinë e Allahut me vullnet të lirë qiejve, Tokës dhe maleve, mirëpo ato ngurruan ta bartin mbi vete këtë përgjegjësi, duke u frikësuar prej përgjegjësisë së saj. Atë përgjegjësi e mori mbi vete njeriu. Vërtet që me këtë zgjedhje ai do të bëhet i padrejtë vetëm ndaj vetes së vet, nëse nuk i përmbahet drejtësisë sipas udhëzimit të Allahut, si dhe do të ishte i paditur për shpërblimin e madh që do të ketë tek Allahu, nëse ai i përmbahet asaj drejtësie me vullnetin e vet të lirë.

(73) Si pasojë, Allahu t'i veçojë e ndëshkojë hipokritët e hipokritet, idhujtarët e idhujtaret dhe t'ua pranojë pendimin besimtarëve dhe besimtareve, të cilët vazhdimisht pendohen tek Ai për gabimet e tyre. Dijeni se Allahu gjithmonë ka qenë **Gafur** *(Mbulues e Falës i gjynaheve)* ndaj atyre që i kërkojnë falje Atij dhe gjithmonë ka qenë **Rrahim** *(Mëshirëplotë)* për t'i përfshirë në mëshirën e Vet *(Xhenet)* ata që kërkojnë mëshirën e Tij me lutjet dhe veprat e tyre.

Mësime nga ajetet:

- Dija se kur mund të ndodhë Kijameti i përket vetëm Allahut.
- Hedhja e përgjegjësisë së fajit udhëheqësve, për shkak se janë ata që i kanë humbur të tjerët, nuk ua pakëson ndjekësve përgjegjësinë e vet për zgjedhjen e tyre të gabuar, duke ndjekur ata e duke lënë ndjekjen e Allahut.
- Shqetësimi, ngacmimi, zemërimi dhe sjellja e keqe, qoftë me fjalë e me vepra ndaj të dërguarve, është rreptësisht haram.
- Rëndësia e madhe e amanetit të Allahut, të cilin njeriu, ndryshe nga krijesat e tjera që i nënshtrohen Allahut pa zgjedhjen e tyre të lirë, e mori përsipër me vullnetin e vet të lirë. Ai mori përsipër amanetin që t'i nënshtrohej, t'i bindej e ta adhuronte vetëm Atë, duke e vënë drejtësinë e Tij në Tokë sipas udhëzimit të Allahut dhe për këtë përgjegjësi do të shpërblehet.

SURJA “SEBE”

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

سُورَةُ سَبَإٍ — آياتها ٥٤ — ترتيبها ٣٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ
فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا
يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ
ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَأْتِينَا ٱلسَّاعَةُ ۖ
قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ
ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ
وَلَآ أَكْبَرُ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ
ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلْحَقَّ وَيَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ
ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

Qëllimet e sures:

Sqarimi i raportit të njerëzve me mirësitë hyjnore dhe rregulli universal i Allahut në ndryshimin e gjendjes së tyre.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Falënderimi i përket vetëm Allahut, të Cilit i përket gjithçka që është në qiej dhe gjithçka që është në Tokë *(sa i përket jetës së kësaj bote)*; ashtu sikurse vetëm Atij i përket falënderimi, për gjithçka që ekziston edhe në jetën tjetër. Dijeni se Ai është i Urti, që gjithçka e vendos, e vepron dhe e drejton me urtësi absolute në të dyja botët. Ta dini se Ai është Khabir (i Gjithëdituri), që e di çdo gjë që ndodh e ndryshon, qoftë ajo e dukshme apo e fshehtë dhe se Atij nuk i fshihet asgjë prej gjendjes së tyre.

(2) Ai (o njerëz) e di më mirë se të gjithë ju, atë që futet në tokë *(i vdekur)* dhe atë që del *(krijohet)* prej *(përbërësve të)* saj *(i gjallë)*, ashtu sikurse Ai di më mirë se të gjithë ju, atë që zbret prej qiellit *(prej engjëjve dhe furnizimit tuaj)* dhe atë që ngjitet në të *(prej tyre me veprat e shpirtrat tuaj)*.Ai është i Mëshirshmi, që i dhuron mëshirë atij që i vë në zbatim porositë e Tij dhe Ai është Gjynahfalësi, që e fal dhe ia pranon pendimin atij që kërkon falje prej Tij.

(3) Mohuesit, të cilët e mohuan dijen, fuqinë dhe drejtësinë e Allahut, thanë: “Neve nuk do të na kapë Kijameti!” Thuaju, o i Dërguar: “Betohem në Zotin tim, sigurisht që ka për t’ju kapur edhe ju Kijameti, pasi atë ka për ta përjetuar gjithçka që është në qiej dhe në tokë, sepse atë ka për t’jua sjellë Njohësi i të gjitha të fshehtave, të Cilit nuk mund t’i fshihet as pesha e një thërrmije apo kokrrize rëre, qoftë ajo në qiej apo qoftë ajo në Tokë. Nuk ka më të vogël e as më të madhe se aq, që të mos jetë e shënuar në Librin e Qartë - Leuhi Mahfudh përpara se ajo të ndodhë.

(4) Kjo, që Ai t’i shpërblejë ata që besojnë *(Allahun, engjëjt e Tij, Librat e Tij, të dërguarit e Tij dhe Ditën e Gjykimit)* dhe bëjnë vepra të duke kërkuar kënaqësinë e Tij, edhe pse nuk i kanë parë ato që besojnë; pasi pikërisht të tillët e meritojnë të kenë edhe faljen e Zotit të tyre, duke ua pranuar pendimin e duke ua fshirë të keqen, si dhe vetëm ata e meritojnë të ketë furnizim të mrekullueshëm në Xhenetin e Tij

(5) E sa u përket atyre që u kundërvihen argumenteve Tona, të cilat Ne ua kemi zbritur nëpërmjet të dërguarve Tanë dhe përpiqen t’i konsiderojnë ato të kota, duke menduar se po ia hedhin paq ndëshkimit Tonë për këtë; për ta do të ketë dënim të dhembshëm dhe të ashpër, për shkak të mohimit dhe pengimit edhe të të tjerëve prej udhëzimit të Allahut.

(6) Që ta shohin me sytë e tyre, ata të cilëve u ishte dhënë dija *(e shpallur në Librat e tyre qiellorë)* apo aftësia e tyre për të njohur e mbështetur të Vërtetën, pa dyshimin më të vogël, se gjithçka që të është zbritur ty(o i Dërguar) nga Zoti yt është pikërisht e Vërteta që ata kërkojnë dhe i udhëzon ata për tek rruga e të Plotfuqishmit dhe e të Falenderuarit, të Cilin asgjë nuk mund ta bëjë të paaftë dhe të Cilit i shpreh falënderime gjithçka që ekziston në qiej e në tokë.

(7) Mohuesit përsëri vazhduan në përqeshjen e ironinë e tyre, duke i thënë njëri-tjetrit: “A dëshironi që t’ju tregojmë për atë që ju lajmëron juve, se, kur të keni vdekur e të jeni copëtuar e shqyer tërësisht nga kafshët a shpendët, ju përsëri keni për t’u ringjallur pas vdekjes tuaj, në një krijim të ri?!”

Mësime nga ajetet:

- Dija e gjerë e Allahut të Lartësuar, e cila përfshin gjithçka, të fshehtat dhe të dukshmet e gjithçkaje që ekziston në qiej dhe në tokë, si dhe e gjithçka që e fshehin dhe e publikojnë njerëzit.
- Vlera dhe rëndësia e njerëzve që zotërojnë dije, e cila i shtyn ata për ta pranuar dhe përkrahur të Vërtetën.
- Mospranimi i ringjalljes të të vdekurve nga ana e idhujtarëve është njëkohësisht edhe mospranim i fuqisë së Allahut, i Cili i ka krijuar.

أَفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةٌۢ ۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ
فِى ٱلْعَذَابِ وَٱلضَّلَـٰلِ ٱلْبَعِيدِ ٨ أَفَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ
أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً
لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ٩ ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ
يَـٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ ۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلْحَدِيدَ ١٠ أَنِ ٱعْمَلْ
سَـٰبِغَـٰتٍ وَقَدِّرْ فِى ٱلسَّرْدِ ۖ وَٱعْمَلُوا۟ صَـٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ١١ وَلِسُلَيْمَـٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ
وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ ٱلْقِطْرِ ۖ وَمِنَ ٱلْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
رَبِّهِۦ ۖ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ١٢
يَعْمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَـٰرِيبَ وَتَمَـٰثِيلَ وَجِفَانٍ كَٱلْجَوَابِ
وَقُدُورٍ رَّاسِيَـٰتٍ ۚ ٱعْمَلُوٓا۟ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِىَ
ٱلشَّكُورُ ١٣ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِۦٓ
إِلَّا دَآبَّةُ ٱلْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُۥ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلْجِنُّ
أَن لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ٱلْغَيْبَ مَا لَبِثُوا۟ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ١٤

ثلاثة أرباع الحزب ٤٣

(8) "Vallë, me këtë ai është duke shpifur ndaj Allahut apo mos vallë ka probleme mendore dhe nuk e di se çfarë është duke thënë?!" Jo, nuk është ashtu siç po e parashtrojnë ata, por ata nuk e besojnë fuqinë dhe drejtësinë e Allahut, prandaj edhe nuk besojnë në jetën tjetër. Ata që nuk besojnë në jetën tjetër do të jenë vazhdimisht në dënimin e jetës së kësaj bote dhe në humbjen e tyre larg së Vërtetës.

(9) Po a nuk e kanë parë ata vallë fuqinë e Allahut, që i rrethon ata rreth e rrotull, para e mbrapa, nga qielli e toka?! Po të kishim dashur Ne, do t'ua kishim treguar edhe më qartë fuqinë Tonë, duke i përpirë bashkë me tokën në brendësinë e saj ose do t'u kishim lëshuar atyre një copë *(shkëmb)* prej qiellit, mirëpo nuk e deshëm këtë. Në të vërtetë ky është një argument i mjaftueshëm për këdo që dëshiron të jetë një rob i kthyer tek Allahu.

(10) Me të vërtetë, Ne i dhuruam Daudit profetësinë dhe mbretërinë, e u thamë maleve: "O male, këndoni lavde me Daudin!" E po kështu u thamë edhe zogjve. Përveç kësaj, Ne e bëmë hekurin të butë në duart e tij, në mënyrë që të përpunonte me të çfarë veglash të dëshironte.

(11) Ne i thamë: "Përgatit, o Daud, veshje të hekurta e parzmore të rehatshme dhe thuri ato në përmasa të përshtatshme për t'u mbrojtur prej goditjeve të armikut, as të ngushta e të vështira për t'u veshur e as të mëdha e të rënda për t'i mbajtur e për të luftuar me to. Gjithashtu bëni vepra të devotshme, pasi me të vërtetë Unë shoh gjithçka që ju veproni e Mua nuk më fshihet asgjë prej jush. Tek Unë do të jetë kthimi juaj dhe se vetëm Unë do jua jap atë që e meritoni për atë që bëni."

(12) Madje edhe Sulejmanit, birit të tij (Daudit)Ne ia nënshtruam atij erën, me të cilën ai udhëtonte nga një vend në tjetrin. Dis̈tanca që ai kalonte nëpërmjet saj në një paradite, ishte aq sa mund të kalohej për një muaj. Edhe dis̈tanca që kalonte nëpërmjet saj (erës) në një pasdite, po ashtu ishte sa dis̈tanca që mund të kalohej për një muaj. Përveç kësaj, Ne i patëm mundësuar atij burime bakri, të cilat rridhnin atje ku ai kishte nevojë o, si të ishin rrjedhë uji. Ne ia patëm nënshtruar atij edhe një pjesë të xhindëve, të cilët i kryenin atij punë të vështira e të rënda, menjëherë sapo ai i urdhëronte. Me lejen e Zotit të tij, ata i bindeshin e i nënshtroheshin atij, ashtu siç i urdhëronte, duke ua bërë të qartë atyre se kushdo që i largohet urdhrit Tonë, prej tyre, Ne kemi për ta bërë të vuajë dënimin e djegies me zjarr si në këtë botë, ashtu dhe në botën tjetër.

(13) Kështu ata bënin për të çfarëdo që ai dëshironte: j faltore, tempuj, kështjella, s̈tatuja, dekorime, igura simbolike, si dhe prej depozitave të gjera si rezervuar dhe prej enëve të thella e të mëdha për t'u gatuar njerëzve dhe ushtrisë së tij, të cilat ishin të palëvizshme, për shkak të madhësisë së tyre. Ne u thamë: "Punoni, o familje e Daudit, duke u shërbyer njerëzve, në shenjë mirënjohje ndaj Allahut, për mirësinë që Ai ju ka dhuruar, edhe pse pak prej robërve të Mi janë mirënjohës ndaj Meje, që me mirësitë që Unë ua kam dhuruar, ata të punojnë për t'i vënë në shërbim të njerëzve!".

(14) Kur Ne ia caktuam Sulejmanit vdekjen, xhindëve nuk iu dha asgjë që të kuptonin vdekjen e tij, përveç tenjës së tokës, që brejti shkopin mbi të cilin ai kishte vdekur i mbështetur. Vetëm atëherë kur ai u rrëzua, iu bë e qartë atyre se kishte vdekur. Sikur ata ta dinin gajbin *(të fshehtat e Zotit)*, ata nuk do të kishin vazhduar në atë dënim poshtërues, duke bërë atë punë të vështira që Sulejmani i kishte urdhëruar, pa pasur mundësi të ngrinin as kokën prej frikës prej tij, ndërkohë që mendonin se ai ishte gjallë e po i vëzhgonte.

Mësime nga ajetet:

• Nderimi që i bëri Allahu robit të Vet të përkushtuar Daudit, duke e bërë mbret e pejgamber dhe duke ia nënshtruar jehonën e maleve e cicërimat e zogjve teksa këndonin bashkë me të këngët e Zeburit, me lutjet, madhërimet e lartësimin e Allahut. • Nderimi edhe më i veçantë që Allahu ia bëri birit të tij, Sulejmanit, duke e bërë edhe atë mbret dhe profet dhe e duke i mundësuar atij forma të tjera dhuntish, për shkak se edhe ai e ndoqi rrugën e të atit, duke qenë një rob i kthyer e i përkushtuar ndaj Allahut. • Njohjen e Gajbit *(fshehtësive të Allahut)* e di vetëm Allahu dhe askush tjetër. Kushdo që pretendon se mund ta dijë atë ndonjë njeri apo xhind, ai është duke gënjyer e mashtruar.

لَقَدۡ كَانَ لِسَبَإٖ فِي مَسۡكَنِهِمۡ ءَايَةٞۖ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٖ وَشِمَالٖۖ كُلُواْ مِن رِّزۡقِ رَبِّكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥۚ بَلۡدَةٞ طَيِّبَةٞ وَرَبٌّ غَفُورٞ ١٥ فَأَعۡرَضُواْ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سَيۡلَ ٱلۡعَرِمِ وَبَدَّلۡنَٰهُم بِجَنَّتَيۡهِمۡ جَنَّتَيۡنِ ذَوَاتَيۡ أُكُلٍ خَمۡطٖ وَأَثۡلٖ وَشَيۡءٖ مِّن سِدۡرٖ قَلِيلٖ ١٦ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِمَا كَفَرُواْۖ وَهَلۡ نُجَٰزِيٓ إِلَّا ٱلۡكَفُورَ ١٧ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ ٱلۡقُرَى ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَا قُرٗى ظَٰهِرَةٗ وَقَدَّرۡنَا فِيهَا ٱلسَّيۡرَۖ سِيرُواْ فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ١٨ فَقَالُواْ رَبَّنَا بَٰعِدۡ بَيۡنَ أَسۡفَارِنَا وَظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَحَادِيثَ وَمَزَّقۡنَٰهُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ ١٩ وَلَقَدۡ صَدَّقَ عَلَيۡهِمۡ إِبۡلِيسُ ظَنَّهُۥ فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقٗا مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢٠ وَمَا كَانَ لَهُۥ عَلَيۡهِم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يُؤۡمِنُ بِٱلۡأٓخِرَةِ مِمَّنۡ هُوَ مِنۡهَا فِي شَكّٖۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَفِيظٞ ٢١ قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا لَهُمۡ فِيهِمَا مِن شِرۡكٖ وَمَا لَهُۥ مِنۡهُم مِّن ظَهِيرٖ ٢٢

(15) Një argument të tillë *(që ua tregon atyre fuqinë Tonë)* e patën edhe banorët e *(fisit të)* Sebe'it në vendbanimin e tyre *(të Jemenit të sotëm)*, të cilëve Allahu u pati dhuruar dy kopshte, prej mirësisë së Vet, nga e djathta dhe majta e një lumi të rrjedhshëm: "Ushqehuni, o njerëz, prej asaj me atë të cilën ju ka furnizuar Zoti juaj, që është hallall e që e keni fituar ndershmërisht, si dhe tregohuni mirënjohës ndaj Tij për to, duke dhënë prej tyre për njerëzit në nevojë, pasi vërtet ju keni një tokë të mirë pjellore *(nëse e punoni atë)* dhe keni **Rabun'Gafur** *(një Zot Gjynahfalës)*, që fal shumë nëse ju i kërkoni Atij falje!" (16) Mirëpo, ata ia kthyen shpinën porosive e u treguan përbuzës të mirësive, duke mos kërkuar falje për shpërdorimin e të mirave të Allahut që Ai ua kishte dhuruar. Atëherë, Ne u dërguam vetëm një shi të rrëmbyeshëm, duke lëshuar mbi tokat e tyre digën e Aremit *(prurjeve)*, të cilën ata e kishin ndërtuar për të pasur vazhdimisht ujë të rrjedhshëm për kopshtet e tyre. Nga dy kopshte të begata me lloj-lloj bimësie, pemësh e frutash, Ne ua shndërruam atyre në dy kopshte që nuk mbinin tjetër vetëm se bimë me fruta të pangrënshme, shkurre me gjemba pa asnjë frutë, si dhe vetëm diçka prej pemës së Sidrit. (17) Ai ishte ndëshkimi, që edhe ata *(sikurse mohuesit)* nuk e besonin e as nuk i frikësoheshin, e që Ne ua lëshuam për shkak të mosmirënjohjes që treguan ndaj Allahut, duke i shpërdoruar mirësitë e Tij e duke mos kërkuar Atij falje për këtë. Vallë, a ndëshkojmë Ne tjetërkënd, përveç atij që është mosmirënjohës?! (18) Kur ata filluan të merreshin me tregti e të jetonin nëpërmjet saj, ndërkohë që më parë ata i patën të gjitha të mirat në vendin e tyre, Ne përsëri u dhamë atyre mundësinë që t'i përjetonin mirësitë Tona, e të udhëtonin mes vendbanimeve të tyre dhe vendbanimeve të bekuara të Sirisë, në të cilat Ne kemi zbritur bekimin e begatinë Tonë. Aty gjetën vendbanime të tjera të lidhura me njëra-tjetrën, si një mundësi pushimi dhe ndalimi për ta gjatë udhëtimit nëpër vendet e shkretëtirës: "Udhëtoni të sigurt (o njerëz) nëpër këto vendbanime, qoftë natën apo ditën, duke mos iu frikësuar ndonjë armiku, urisë, etjes apo humbjes në shkretëtirë!" (19) Mirëpo ata, në vend që të tregoheshin mirënjohës ndaj Allahut dhe njerëzve për këtë mirësi ndaj tyre, thanë: "Zoti ynë i largoftë këto vendbanime prej njëri-tjetrit, në mënyrë që të rritet edhe më shumë distanca në udhëtimet tona, që të mos marrë çdokush udhëtime të tilla dhe që malli ynë të ketë edhe më shumë vlerë e fitime!" Kështu, ata planifikuan të ndaleshin vetëm në disa vendbanime gjatë rrugës, duke i bërë ato si të vetmet pika ndalimi, në mënyrë që njerëzit të shpërnguleshin ne ato vende, duke i bërë kështu dëm vetes së tyre. Pas kësaj, Ne i bëmë ata objekt bisedash e fjalësh kundër tyre dhe në fund i përçamë e i ndamë ata plotësisht, në atë mënyrë që ata kurrë më nuk u bashkuan e nuk i besuan më njëri-tjetrit. Vërtet që në këtë që u përmend ekzistojnë argumente të shumta, që tregojnë mirësinë, dijen, fuqinë dhe drejtësinë e Allahut për çdokënd që është i duruar dhe mirënjohës për atë që Allahu ia ka caktuar e dhuruar, pasi vetëm të tillët përfitojnë e marrin mësime nga kjo që u përmend. (20) Pas kësaj, Iblisi vërtet e realizoi atë hamendësim që pati thënë për ta ["...shumicën e tyre nuk do e gjesh mirënjohëse! *(A'raf:17)*, sepse ata i shkuan atij pas, përveç një pjesë të besimtarëve. (21) Iblisi nuk kishte pushtet mbi ta, për t'i çuar në humbje, por ai veç ua zbukuronte veprat dhe i mashtronte. Ne e lejuam që ai ta bënte këtë, në mënyrë që të shfaqej hapur kush prej tyre besonte në Jetën Tjetër dhe në llogaridhënien, e kush dyshonte në të. Dije se Zoti yt, o i Dërguar, ruan çdo gjë dhe ua regjistron veprat robve të Vet, për t'i shpërblyer ata sipas tyre. (22) Thuaju (o i Dërguar) idhujtarëve që besojnë se zotat e tyre të rremë u përgjigjen: "Thirrini ata që ju i konsideroni zota në vend të Allahut! Le t'ju sjellin ndonjë dobi apo t'ju largojnë ndonjë të keqe, nëse munden." Përkundrazi, ata nuk kanë në dorë as sa pesha e një grimce rëre, si në qiej ashtu edhe në Tokë. Nuk ekziston përveç Allahut ndonjë zot tjetër, që të jetë i barabartë me Të, as në qiej e as në Tokë. Gjithashtu, Ai nuk ka ndonjë ndihmës, pasi Ai është **Ganij** *(i Pasur)* dhe **Kefij** *(i Vetëmjaftueshmi)*, që nuk ka nevojë për ndihmën e askujt prej tyre.

Mësime nga ajetet:

• Mirënjohja dhe falënderimi i Allahut i ruajnë mirësitë e Allahut, ndërsa përbuzja është shkak i humbjes së tyre. • Siguria është një prej mirësive më të mëdha, me të cilat Allahu i begaton robërit e Vet. • Besimi i duhur dhe i saktë në Allahun e Lartësuar e mbron njeriun të mos ndjekë mashtrimet e shejtanit. • Nxjerrja në pah e kotësisë së zotave të rremë, duke i hedhur poshtë shkaqet që çojnë në idhujtari, siç është pretendimi se ata kanë në dorë pushtet krahas Allahut, apo që e ndihmojnë e ndërmjetësojnë tek Ai.

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنۡ أَذِنَ لَهُۥۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن
قُلُوبِهِمۡ قَالُواْ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمۡۖ قَالُواْ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ
٢٣ ۞قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ قُلِ ٱللَّهُۖ
وَإِنَّآ أَوۡ إِيَّاكُمۡ لَعَلَىٰ هُدًى أَوۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٢٤ قُل
لَّا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّآ أَجۡرَمۡنَا وَلَا نُسۡـَٔلُ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٢٥ قُلۡ
يَجۡمَعُ بَيۡنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفۡتَحُ بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَهُوَ ٱلۡفَتَّاحُ ٱلۡعَلِيمُ
٢٦ قُلۡ أَرُونِيَ ٱلَّذِينَ أَلۡحَقۡتُم بِهِۦ شُرَكَآءَۖ كَلَّاۚ بَلۡ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٧ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةٗ لِّلنَّاسِ
بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٨
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٩
قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوۡمٖ لَّا تَسۡتَـٔۡخِرُونَ عَنۡهُ سَاعَةٗ وَلَا تَسۡتَقۡدِمُونَ
٣٠ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن نُّؤۡمِنَ بِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ وَلَا
بِٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوۡقُوفُونَ عِندَ
رَبِّهِمۡ يَرۡجِعُ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ ٱلۡقَوۡلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لَوۡلَآ أَنتُمۡ لَكُنَّا مُؤۡمِنِينَ ٣١

الحزب ٤٤

(23) Dhe kur të urdhërojë Ai për diçka, askush nuk do të mund të ndërhyjë për të ndërmjetësuar tek Ai në dobi të dikujt, përveç nëse këtë e lejon dhe e dëshiron Vetë Ai, si dhe vetëm nëse Ai është i kënaqur me ndërmjetësuesin dhe ndërmjetësimin e tij. Madje, edhe engjëjt janë vazhdimisht në frikë e drojë prej madhështisë së Tij; vetëm pasi Ai të këtë folur e t'u ketë dhënë urdhër, atyre do t'u largohet frika që kanë në zemra dhe do të pyesin: "Çfarë tha Zoti juaj?!" Pastaj do të përgjigjen: "Të Vërtetën!". Vërtet që Allahu flet gjithmonë të Vërtetën dhe se Ai është më i Larti dhe më i Madhi.
(24) Thuaju, o i Dërguar, idhujtarëve: "Kush është Ai që ju furnizon prej qiejve, duke lëshuar shiun dhe prej Tokës, duke ju mundësuar bimësinë e prodhimet e saj?" Thuaju: "Ai është Allahu!". Vërtet, që të dyja palët nuk mund të jemi në rrugën e drejtë; ose ne ose ju jemi në humbje të qartë. Rrugët tona kurrsesi nuk mund të përputhen. Dhe padyshim se të udhëzuarit janë besimtarët, pasi ata i janë mirënjohës vetëm Allahut, ndërsa të humburit janë idhujtarët, se ata janë mosmirënjohës, duke adhuruar idhujt në vend të Tij!"
(25) Thuaju (o i Dërguar) idhujtarëve që e konsiderojnë Njësimin e Allahut, gjë për të cilën ti u ke ardhur atyre,shkakun e përçarjes e ndarjes me ta: "Nëse mendoni se me thirrjen tonë për tek Njësimi i Allahut ne kemi bërë ndonjë krim, atëherë ju jeni të pafajshëm në lidhje me këtë krim *(nëse e quani të tillë)*, ashtu siç edhe ne jemi të pafajshëm në lidhje me atë që ju bëni për t'i penguar njerëzit prej udhëzimit të Allahut!".
(26) Thuaju (o i Dërguar) idhujtarëve që ju kërcënojnë me bashkimin e fiseve idhujtare kundër jush: "Nëse ju bashkoni fiset tuaja, ne na bashkon Zoti ynë. Pastaj Ai ka për ta bërë ndarjen përfundimtare mes nesh e jush me anë të së Vërtetës së Tij, si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër, duke i dhënë të drejtë atij që ka të drejtë e duke e poshtëruar atë që është prej nesh gënjeshtar. Ai është Triumfatori e i Gjithëdijshmi!".
(27) Thuaju (o i Dërguar) idhujtarëve që mendojnë t'ju frikësojnë me idhujt e tyre: "Më tregoni se ç'mund të bëjnë ata që ju ia keni shoqëruar Atij si të barabartë në adhurime, e u frikësoheni atyre me bindje e nënshtrim, në vend të Allahut! A mendoni se ato kanë diçka në dorë?! Kurrsesi!
Përkundrazi,e gjithë e mira dhe e keqja i përket vetëm Atij. Ai është Allahu *(i Vetmi Zot që meriton të adhurohet)* i Plotfuqishmi dhe i Urti, që nuk ju shfarosë menjëherë, mirëpo gjithçka Ai e bën sipas Urtësisë së Vet Absolute, në mënyrën, afatin dhe kohën e duhur.
(28) Ne(o i Dërguar) nuk të kemi dërguar për të thirrur vetëm atë popull, por Ne të kemi dërguar ty si përgëzues për tërë njerëzimin, që t'i përgëzosh ndjekësit e besimit dhe të devotshmërisë me triumf në jetën e kësaj bote dhe me hyrjen në Xhenet në botën tjetër. Po ashtu të kemi dërguar si paralajmërues, që t'i paralajmërosh ndjekësit e mohimit e të gjynaheve, me mposhtjen e tyre në jetën e kësaj bote dhe me hyrjen në Zjarrin e Xhehenemit në botën tjetër. Mirëpo shumica e njerëzve nuk e dinë se ky është një premtim i bërë nga Vetë Allahu dhe se Allahu e mban premtimin.
(29) Kurse ata, duke e kërkuar me ngulm përshpejtimin e këtij premtimi, thonë: "Kur do të realizohet ky premtim, pra, nëse ju (o besimtarë) pretendoni se bashkë me Muhamedin thoni të vërtetën?"
(30) Thuaju të tillëve: "Juve tashmë ju është caktuar dita kur do të mposhteni e triumfi do të jetë i besimtarëve, ditë të cilën ju as nuk do të mund ta shtyni qoftë edhe për një çast, madje as nuk do të mund ta përshpejtoni!"
(31) Ata që nuk të besojnë, kthehen e të thonë: "Ne, edhe sikur ta shohim të realizohet një premtim i tillë, kurrë nuk do t'i besojmë këtij Kurani dhe as Librave të tjerë qiellorë përpara tij, pasi ne kemi paganizmin dhe rrugën tonë." E veç t'i shihje (o i Dërguar) zullumqarët keqbërës, kur të dalin para Zotit të tyre në Ditën e Gjykimit, duke ia hedhur fajin njëri-tjetrit, ku ata të cilët kanë qenë të pafuqishëm dhe ndjekës të parisë së tyre në jetën e dynjasë, do t'u thonë atyre që kanë qenë me autoritet e mendjemëdhenj mbi ta: "Sikur të mos kishit qenë ju, ne do të ishim bërë besimtarë!".

Mësime nga ajetet:

- Thirrja me mirësjellje e gjakftohtësi e njerëzve të acaruar, në mënyrë që ata të mos kundërshtojnë për shkak të inatit dhe arrogancës.
- Njeriu i udhëzuar ndihet i ngritur e i privilegjuar për shkak të udhëzimit dhe besimit të pastër që ndjek, ndërsa njeriu i humbur është i zhytur e i poshtëruar në humbje. • Gjithëpërfshirja e Mesazhit të të Dërguarit për mbarë njerëzimin, gjithashtu dhe për xhindët.

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوٓا۟ أَنَحْنُ صَدَدْنَٰكُمْ
عَنِ ٱلْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَآءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ ٣٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ بَلْ مَكْرُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ إِذْ
تَأْمُرُونَنَآ أَن نَّكْفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُۥٓ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا ٱلْأَغْلَٰلَ فِىٓ أَعْنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ
هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ٣٣ وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٤
وَقَالُوا۟ نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ٣٥
قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٣٦ وَمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُم بِٱلَّتِى تُقَرِّبُكُمْ
عِندَنَا زُلْفَىٰٓ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ
ٱلضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا۟ وَهُمْ فِى ٱلْغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ٣٧ وَٱلَّذِينَ
يَسْعَوْنَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ٣٨
قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥ ۚ
وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَىْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

(32) Ata që kanë qenë mendjemëdhenj ndaj pranimit të së Vërtetës dhe ndiqeshin nga masa, do t'ua kthejnë ndjekësve të tyre, që kanë qenë të dobët e të pafuqishëm përpara tyre në fjalë e marrje vendimesh: "Pse, ne ju paskemi penguar juve që ta pranonit udhëzimin, siç bënë besimtarët, pasi ai ju erdhi nëpërmjet Muhamedit?! Jo, por ju vetë keni qenë kriminelë, që ju pëlqente të bënit të këqija, gjynahe e padrejtësi!".
(33) Ndërsa ndjekësit e nënshtruar ndaj udhëheqësve arrogantë ndaj të Vërtetës, do t'u thonë: "Përkundrazi! Ajo që na pengoi të përqafonim udhëzimin ishin mashtrimet dhe intrigat tuaja, që ju i bënit natën dhe ditën, duke na urdhëruar për të mohuar Allahun e të adhuronim të tjerë në vend të Tij!" Kur ata ta shohin dënimin e ta kuptojnë se do të dënohen, aq e vështirë do të jetë ajo gjendje për ta, saqë për shkak të tronditjes e llahtarisë së madhe, nuk do të munden as ta shfaqin pikëllimin, që mbajnë përbrenda. Ne do t'u vëmë vargonj në qafë atyre që kanë mohuar, duke i tërhequr për në Zjarrin e Xhehenemit. Vallë, a do të shpërblehen ndryshe, përveçse sipas mëkateve dhe idhujtarisë që kanë bërë?!
Vallë, a mos pritet që atyre t'u jepet tjetër, përveç asaj që ata kanë merituar për atë që kanë bërë?! -Për t'ia bërë të lehtë të Dërguarit –paqja e Allahut qoftë mbi të!- përgënjeshtrimin e popullit të tij, Allahu përmend se ajo është sjellja edhe e popujve të mëparshëm, duke thënë:
(34) Ne edhe përpara teje (o i Dërguar) sa herë që i dërgonim ndonjë profet qortues ndonjë vendi, që t'i paralajmëronte ata për ndëshkimin e Allahut, të pasurit kanë qenë gjithmonë ata që bënin jetë të shfrenuar në pushtet e pozitë. Kanë qenë ata që u thonin të dërguarve: "Ne e mohojmë atë me të cilën ju jeni dërguar!" Kështu që nuk është çudi që këtë të ta thonë edhe ty, o i Dërguar.
(35) Dhe ata thonë: "Neve na është dhënë pasuri e fëmijë më shumë sesa juve. E si do të dënohemi ne në botën tjetër, ndërkohë që në këtë botë Ai na ka dhënë më shumë sesa juve?! Po të mos kishim qenë ne më të mirë se ju, nuk do të na kishte dhënë më shumë se ju ka dhënë juve, pra, ne nuk do të dënohemi!". (36) Thuaju, o i Dërguar: "Mos u mashtroni me atë që ju është dhënë në jetën e kësaj bote, pasi Zoti im i jep në këtë botë furnizim të bollshëm kujt të dojë *(për ta parë nëse do të jetë mirënjohës apo mosmirënjohës ndaj Tij)* dhe ia pakëson atë kujt të dojë*(për ta sprovuar nëse do të durojë apo do të mohojë)*. Kjo botë është vetëm vend i sprovave me të mira e me të këqija, mirëpo shumica e njerëzve këtë nuk e dinë. (37) As pasuria dhe as fëmijët tuaj nuk ju afrojnë juve me Ne e as nuk tregojnë se ju e keni fituar kënaqësinë Tonë, përveç atyre që e besojnë Allahun dhe bëjnë vepra të mira. Ata kanë për ta marrë shpërblimin e tyre të shtuar shumëfish për atë që ata kanë bërë, sepse u japin të varfërve prej pasurisë së tyre për të fituar kënaqësinë e Allahut dhe lënë pas vetes fëmijë që i luten Allahut për ta. Vetëm këta do të jenë në vendet e larta të Xhenetit dhe do të jenë të sigurtë prej çdo gjëje që mund t'i frikësojë si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër. (38) E sa u përket atyre që u përpoqën t'i hedhin poshtë argumentet Tona, për t'i shmangur njerëzit prej pranimit të tyre, duke menduar se do ia hedhin paq dënimit Tonë, ata do të jenë të humbur në jetën e kësaj bote dhe të dënuar në botën tjetër. *Pas kësaj, Allahu e porosit të Dërguarin e Vet që t'ua bëjë të qartë besimtarëve se do të ketë dallime e sprova sa i përket çështjes së rrizkut edhe në mesin e tyre dhe se kjo nuk tregon aspak afërsinë apo largësinë e tyre me Allahun, përveç nëse ata japin më të shtrenjtën e saj: (39) Thuaju (o i Dërguar) besimtarëve, në mënyrë që ata të mos mendojnë si jobesimtarët: "Vërtet që Zoti im, i Cili më ka dërguar mua me udhëzim për ju, i jep në jetën e kësaj bote furnizim të bollshëm kujt të dojë prej robërve të Vet besimtarë. Po ashtu Ai ia pakëson atë kujt të dojë prej tyre. Çfarëdo që të jepni prej pasurisë tuaj, për të fituar kënaqësinë e Allahut e për të ndihmuar Rrugën e Tij, Ai ka për t'jua kompensuar atë tërësisht, duke jua kthyer edhe më të mirë se atë që keni dhënë, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. Ai është Furnizuesi më i Mirë, prandaj vetëm prej Tij kërkojeni furnizimin!".

Mësime nga ajetet:

• Të distancuarit e ndjekësve dhe e udhëheqësve prej njëri-tjetrit nuk ia heq përgjegjësinë asnjërit prej tyre për zgjedhjen që kanë bërë, ndërkohë që ka besimtarë që kanë vuajtur prej tyre. • Jeta luksoze dhe e shfrenuar në shpërdorimin e mirësive të Allahut e largon njeriun prej të Vërtetës dhe nënshtrimit ndaj saj. • Vetëm besimtari mund të përfitojë prej pasurisë dhe fëmijëve të tij, duke i vënë ato në shërbim të kënaqësisë së Allahut, ndërkohë që jobesimtari nuk do të ketë asnjë dobi prej tyre. • Bujaria në Rrugë të Allahut çon tek arritja e pasurisë së begatë në këtë botë dhe tek shpërblimi i mrekullueshëm i Botës Tjetër.

وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا ثُمَّ يَقُولُ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمۡ كَانُواْ
يَعۡبُدُونَ ٤٠ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِمۖ بَلۡ كَانُواْ
يَعۡبُدُونَ ٱلۡجِنَّۖ أَكۡثَرُهُم بِهِم مُّؤۡمِنُونَ ٤١ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ
بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٖ نَّفۡعٗا وَلَا ضَرّٗا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ
ٱلنَّارِ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ٤٢ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ
قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٞ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمۡ عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُكُمۡ
وَقَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٞ مُّفۡتَرٗىۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا
جَآءَهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ٤٣ وَمَآ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّن كُتُبٖ
يَدۡرُسُونَهَاۖ وَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ قَبۡلَكَ مِن نَّذِيرٖ ٤٤ وَكَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَمَا بَلَغُواْ مِعۡشَارَ مَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ فَكَذَّبُواْ
رُسُلِيۖ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٤٥ ۞ قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن
تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن
جِنَّةٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ لَّكُم بَيۡنَ يَدَيۡ عَذَابٖ شَدِيدٖ ٤٦ قُلۡ
مَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٖ فَهُوَ لَكُمۡۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٞ ٤٧ قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ٤٨

الحزب ٤٤

(40) Atë ditë (o i Dërguar), pasi Allahu t'i ketë tubuar edhe të gjithë engjëjt për të dhënë llogari, do t'u drejtohet edhe atyre që të shpjegohen, nëse kishin apo jo dorë *(a kënaqësi)* në adhurimin që idhujtarët u bënin atyre, duke i madhëruar e lutur ata në vend të Tij. Ai do t'u thotë: "Vallë, këta vetë ju kanë adhuruar juve në jetën e dynjasë?!"

(41) Engjëjt *(me pafajësinë e pastërtinë e tyre)*i përgjigjen, duke thënë: "I Pastër prej të metave dhe i Shenjtëruar qofsh, o Zoti ynë! Ti je i Dashuri ynë dhe jo ata! Përkundrazi, ata i kanë mashtruar xhindët, ndaj shumica e tyre u besonin atyre duke menduar se janë duke na adhuruar neve!".
*Pastaj Allahu i Lartësuar e tregon edhe arsyen se përse ua bëri këtë pyetje engjëjve, edhe pse Ai e dinte më mirë se ata pafajësinë e tyre, në lidhje me idhujtarët që i kanë konsideruar ata ndërmjetës apo ndihmues në punët e Zotit. Prandaj u drejtohet dhe u thotë:

(42) *Kushdo qoftë (engjëll, profet, xhind, njeri etj.)* nuk mund t'i sjellë as dobi e as dëm njëri-tjetrit." E pastaj Ne u themi atyre që kanë bërë idhujtari, me adhurimin e krijesave në vend të Krijuesit: "Shijojeni tani dënimin e Zjarrit, të cilin ju e konsideronit gënjeshtër sa ishit në dynja!"

(43) Kur atyre u lexohen ajetet *(vargjet)* Tona të qarta, sqaruese të Njëshmërisë Tonë dhe vërtetësisë së Pejgamberit, ata thonë: "Ky është vetëm se një njeri, që dëshiron t'ju largojë ju prej fesë së të parëve tuaj dhe atyre që ata kanë adhuruar!" Kur atyre u thuhej se Allahu mund t'i shpallë kujt të dëshirojë, ata thoshin: "Ky pretendim se atij po i vjen shpallja nuk është gjë tjetër, veçse një gënjeshtër!" Pasi atyre u erdhi e Vërteta, që e tregoi qartë vërtetësinë e të Dërguarit apo Kuranit, mohuesit thanë: "Kjo është veçse një magji e qartë!"

(44) E *(thonë këtë, për shkak se)* Ne atyre nuk u patëm zbritur më parë ndonjë Libër, që ata të lexonin se çfarë është Shpallja e as Udhëzimi,As u kemi dërguar përpara teje (o i Dërguar) ndonjë kërcënues, që t'i paralajmëronte për ndëshkimin e Allahut që i pret, prandaj po mohojnë.

(45) Edhe popujt e mëparshëm, si Adi, Themudi dhe populli i Lutit, të cilëve populli yt nuk ka arritur t'u afrohet as sa një e dhjeta për nga fuqia, pasuria dhe numri, i konsideruan gënjeshtarë të dërguarit e Mi. Atëherë Unë i shfarosa me gjithçka kishin. Prandaj shiko, o i Dërguar, se si ishte ndëshkimi Im ndaj atyre mohuesve!

(46) Thuaju o i Dërguar: "Unë po ju jap vetëm një këshillë, qëndroni për hir të Zotit, dy e nga dy ose të vetmuar, larg çdo ndikimi dhe pastaj mendoni thellësisht: Çfarë e bën shokun tuaj që të ketë çmenduri?! Në të vërtetë ai është vetëm një paralajmërues para një dënimi të rëndë.

(47) Thuaju: "Unë nuk kam kërkuar prej jush pasuri, që ju të ikni prej meje; ajo është juaja tërësisht. Madje, edhe nëse kërkoj që një pjesë të saj ta jepnit për ta ndihmuar Rrugën e Allahut apo për ata që kanë nevojë, ajo është në të mirën tuaj e do t'ju kthehet juve përsëri. Shpërblimi im për udhëzimin tuaj është vetëm tek Allahu. Ai është Dëshmitar për çdo gjë që po ju them e po ju premtoj". Kur Allahu i Madhëruar përmend argumentet kundër ithtarëve të së kotës dhe idhujtarëve, Ai sqaron se hedhja poshtë e agumenteve të tyre është ligj i përgjithshëm i Tij, duke thënë:

(48) Thuaju: "Me të vërtetë, Zoti im shpall vetëm të Vërtetën. Me të Ai e shpartallon të kotën,që e keni në brendësitë tuaja. Prandaj edhe ju nuk dëshironi ta pranoni të Vërtetën e ardhur prej Tij, ndërkohë që Ai është i Gjithëdijshëm për të gjitha të fshehtat, duke mos iu fshehur Atij asgjë prej jush".

Mësime nga ajetet:
- Pasimi i verbër i etërve dhe të parëve të hershëm nuk është argument i të qenit në rrugën e drejtë.
- Të thelluarit në mendime, duke u zhveshur prej çdo ndikimi të brendshëm e të jashtëm, është mundësi për të arritur tek një vendim i duhur dhe një mendim i qëlluar.
- Thirrësi për tek Allahu nuk duhet ta përvetësojë pasurinë e njerëzve e as të presë shpërblim prej tyre, por le ta presë atë prej Zotit të njerëzve.

(49) Thuaju o i Dërguar: "Juve ju erdhi e Vërteta prej Zotit tuaj (Islami), përballë së cilës gënjeshtra *(dhe e kota)* as nuk mund shfaqet dhe as nuk mund të përballet me të; kjo është një profetësi që do të realizohet."
(50) Pastaj thuaju: "Nëse unë jam gabim e po ju thërras në humbje e devijim, atëherë unë po gaboj duke ju devijuar e humbur në dëm të vetes e të thirrjes sime. Mirëpo nëse unë kam të drejtë në atë që po ju premtoj e po ju them *(në lidhje me triumfin e Islamit)*, atëherë dijeni se ky Udhëzim është për shkak se mua po më vjen Shpallja nga Zoti im. Me të vërtetë, Ai është Dëgjuesi i të gjitha fjalëve që thuhen dhe afër çdokujt që i luten e i drejtohen vetëm Atij".
(51) Vetëm sikur t'i shihje (o i Dërguar) kur të frikësohen papritmas prej vdekjes e asaj që do të shohin në Botën Tjetër *(në momentin e vdekjes)*, botë të cilën ata nuk e kanë besuar, e të mos kenë nga të ikin prej engjëjve kur t'u merren shpirtrat e tyre prej një vendi të afërt me ta *(trupit të tyre)*,
(52) e t'u largohen me to në një distancë shumë të largët prej trupave të tyre e aty do të thonë: "Ne i besojmë Allahut, Ditës së Gjykimit, Kuranit dhe Muhamedit!". Po vallë si do të mund të arrijnë ata deri tek trupat e tyre, që ta dëshmojnë këtë besim për së gjalli, tani që ata janë në një vend të largët *(prej trupave të tyre)* - në botën tjetër?!
(53) E si mund të besojnë ata tani dhe t'u pranohet besimi, ndërkohë që në jetën tokësore e mohonin ringjalljen dhe flisnin me hamendje larg së vërtetës?! E tillë ishte, p.sh., thënia e tyre se i Dërguari *(Paqja qoftë mbi të!)* ishte magjistar, fallxhor a poet.
(54) Aty vendoset pastaj vdekja, e cila ndan mes tyre dhe dëshirës së tyre për t'u kthyer edhe një herë në jetë *(për të besuar)*, ashtu siç u veprua edhe me të ngjashmit e tyre më parë. Vërtet që ata dhe të ngjashmit e tyre kanë qenë në një dilemë të madhe rreth kësaj sa kanë qenë të gjallë.

قُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَمَا يُبۡدِئُ ٱلۡبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ٤٩ قُلۡ إِن ضَلَلۡتُ
فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفۡسِيۖ وَإِنِ ٱهۡتَدَيۡتُ فَبِمَا يُوحِيٓ إِلَيَّ رَبِّيٓۚ إِنَّهُۥ
سَمِيعٞ قَرِيبٞ ٥٠ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ فَزِعُواْ فَلَا فَوۡتَ وَأُخِذُواْ مِن
مَّكَانٖ قَرِيبٖ ٥١ وَقَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن
مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ٥٢ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۖ وَيَقۡذِفُونَ
بِٱلۡغَيۡبِ مِن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ٥٣ وَحِيلَ بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ مَا يَشۡتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشۡيَاعِهِم مِّن قَبۡلُۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ فِي شَكّٖ مُّرِيبِۭ ٥٤

آياتها ٤٥ سُورَةُ فَاطِرٍ ترتيبها ٣٥

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ جَاعِلِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُوْلِيٓ
أَجۡنِحَةٖ مَّثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۚ يَزِيدُ فِي ٱلۡخَلۡقِ مَا يَشَآءُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١ مَّا يَفۡتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحۡمَةٖ فَلَا مُمۡسِكَ لَهَاۖ
وَمَا يُمۡسِكۡ فَلَا مُرۡسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ
يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٣

SURJA "FATIR"

Mekase

Me Emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Qëllimet e sures:

Nxjerrja në pah e nevojës absolute të njerëzve për Krijuesin e qiejve dhe të Tokës dhe e pavarësisë së plotë të Krijuesit prej tyre.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Falënderimi i përket vetëm Allahut; Shpikësit të qiejve dhe Tokës, që i krijoi ato në një formë të paqenë kurrë më parë; Krijuesit të engjëjve, që i bëri ata të dërguarit e Vet, për t'i përcjellë e kryer porositë e urdhrat e Tij; duke u dhuruar atyre nga dy, tre dhe katër krahë, me të cilët ata fluturojnë në shpejtësi të ndryshme, për të zbatuar urdhrat e Tij. Ai shton çfarë të dëshirojë në krijimet e Veta. Vërtet që Allahu është i Gjithëpushtetshëm për çdo gjë.
(2) Çelësat e çdo gjëje janë vetëm në Dorën e Allahut. Prandaj çdo begati që Allahu vendos t'ua dhurojë njerëzve, qoftë ajo mirëqenie, udhëzim a lumturi, nuk mund të pengohet nga askush. Sikundër çdo begati që Ai vendos ta mbajë, askush përveç Tij nuk mund ta lëshojë. Ai është i Plotfuqishëm dhe askush nuk mund ta sfidojë. Ai është i Urtë dhe çdo gjë e bën sipas Urtësisë së Vet Absolute.
(3) O ju njerëz! Kujtoni me zemër, me fjalë e me vepra mirësitë që ju ka dhënë Allahu! A keni ndonjë Krijues tjetër përveç Allahut, që po ju furnizon nga qielli dhe Toka?! Jo! Nuk ka zot tjetër që e meriton adhurimin përveç Tij; pra, përse po shmangeni prej Tij e adhuroni të tjerë në vend të Tij?!

Mësime nga ajetet:

- Frikësimi i jobesimtarëve kur të shikojnë jetën tjetër papritmas pas vdekjes, do të jetë një gjendje e tmerrshme për ta.
- Vendi për të besuar është vetëm në jetën e kësaj bote, sa njeriu është me trup dhe me shpirt, pasi vetëm në këtë botë është vendi i veprave, me zemër, gjuhë e gjymtyrë.
- Krijimi madhështor i engjëjve tregon për Madhështinë e Krijuesit të tyre, të Cilit ata i binden.

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدۡ كُذِّبَتۡ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِكَۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ
﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا
وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلۡغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لَكُمۡ عَدُوّٞ فَٱتَّخِذُوهُ
عَدُوًّاۚ إِنَّمَا يَدۡعُواْ حِزۡبَهُۥ لِيَكُونُواْ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم
مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنٗاۖ فَإِنَّ
ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۖ فَلَا تَذۡهَبۡ نَفۡسُكَ عَلَيۡهِمۡ
حَسَرَٰتٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِمَا يَصۡنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ
ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابٗا فَسُقۡنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٖ مَّيِّتٖ فَأَحۡيَيۡنَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ
بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلۡعِزَّةُ جَمِيعًاۚ
إِلَيۡهِ يَصۡعَدُ ٱلۡكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلۡعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرۡفَعُهُۥۚ وَٱلَّذِينَ
يَمۡكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۖ وَمَكۡرُ أُوْلَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ
﴿١٠﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ جَعَلَكُمۡ أَزۡوَٰجٗاۚ
وَمَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٖ
وَلَا يُنقَصُ مِنۡ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿١١﴾

(4) Nëse ata të mohojnë ty (o i Dërguar) duke të mos besuar, mos u dëshpëro por tregohu i duruar, pasi ti nuk je i pari prej të dërguarve që populli i tij e ka mohuar. Edhe para teje pati popuj që i mohonin të dërguarit e vet, duke i konsideruar ata gënjeshtarë; mirëpo tek Allahu sillen të gjitha punët, duke filluar e duke përfunduar vetëm tek Ai.

(5) Premtimi i Allahut (Ringjallja për shpërblim e ndëshkim në Ditën e Gjykimit) është i vërtetë, prandaj mos t'ju mashtrojnë juve kënaqësitë dhe dëshirat e jetës së kësaj bote duke ju larguar nga veprat e mira! Gjithashtu, të mos ju mashtrojë ju djalli në lidhje me Allahun, e të thoni për Allahun atë që Ai nuk e ka thënë, apo të adhuroni në vend të Tij dikë tjetër përveç Tij, apo të ndiqni e t'i bindeni krijesës në vend të Krijuesit.

(6) Ta dini (o njerëz) se shejtani është armiku juaj dhe armiqësia e tij ndaj jush është e përjetshme, prandaj konsiderojeni edhe ju armik atë dhe çdo gjë në të cilën ai ju thërret! Vërtet që ai i thërret ndjekësit e vet për tek mohimi i Allahut, në mënyrë që t'i bëjë përfundimisht edhe ata bashkëshoqëruesit e vet në Zjarrin e Skëterrës.

(7) Ata që e kanë mohuar Allahun, duke e ndjekur shejtanin, do të kenë një dënim të ashpër. Ndërsa ata që e kanë besuar Allahun dhe kanë bërë vepra të mira, duke i kryer porositë me të cilën ata janë urdhëruar e duke hequr dorë prej asaj që Ai ua pati ndaluar, ata do të gjejnë falje për gjynahet e tyre dhe shpërblim të madh nga ana e Tij. (Xhenetin e Përjetësisë).

(8) A mos vallë, atij që i është zbukuruar e keqja e veprës së vet dhe i duket ajo e mirë, e meriton që të jetë i shpëtuar e të gëzojë Xhenetin e Tij?! Vërtet, Allahu e shpie në humbje kë të dojë, për shkak të së keqes që sheh tek ai dhe udhëzon në rrugë të drejtë kë të dojë, për shkak të mirësisë që shikon në të. Prandaj, mos e mundo veten (o i Dërguar) me mërzi, për shkak të humbjes së tyre, pasi Allahu i Lartësuar është i Gjithëdijshëm për gjithçka që ata bëjnë e fshehin në brendësi. Atij nuk i fshihet asgjë prej tyre.

(9) Allahu është Ai që dërgon erërat, të cilat i lëvizin retë. Pas kësaj Ne i drejtojmë retë të mbushura me shi për në vende në të cilat nuk ka asgjë të gjallë dhe, me shiun e dalë prej tyre, Ne e gjallërojmë tokën pas tharjes, duke nxjerrë prej saj bimësi e duke sjellë gjallëri. E kështu, siç i japim jetë kësaj toke pas vdekjes, kështu ka për të qenë edhe ringjallja e të vdekurve në Ditën e Gjykimit.

(10) Kush dëshiron lavdi e pushtet si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër, le ta dijë se lavdia dhe pushteti i përket vetëm Allahut në të dyja botët. Tek Ai ngjiten (*pranohet*) vetëm fjalët e bukura (përmendja e Allahut), si dhe veprën e devotshme Ai e ngre Vetë. E sa u përket atyre që planifikojnë komplote (siç ishte tentativa për të vrarë të Dërguarin) ata do të kenë një dënim të ashpër dhe intriga e mohuesve të tillë do të shkatërrohet e do të dështojë dhe kurrë nuk do t'ia arrijnë qëllimit.

(11) Allahu është Ai që ju ka krijuar ju (*si pasardhës të babait tuaj – Ademit të cilin e krijoi*) prej dheut, pastaj Ai ju krijoi nga një pikë e farës së mashkullit. Pastaj ju bëri disa meshkuj dhe disa femra, në mënyrë që të martoheni mes jush e të shtoheni. Nuk ka femër që mund të mbesë shtatzënë, e as që mund të lindë fëmijën e saj, e që të mos jetë sipas dijenisë së Tij. Atij nuk i shpëton asgjë prej kësaj. Gjithashtu, askujt nuk mund t'i zgjatet jeta e as nuk mund t'i shkurtohet ajo, pa qenë shkruar më parë në Libër – Leuhi Mahfudh. Vërtet që këto që u përmendën, si krijimi juaj në faza, gjini e jetëgjatësi të përcaktuara më parë dhe ringjallja pas vdekjes janë tepër të lehta për Allahun.

Mësime nga ajetet:

- Qetësimi i të Dërguarit me përmendjen e të dërguarve të mëparshëm dhe ndodhive me popujt e tyre.
- Mashtrimi pas kësaj bote është shkak i refuzimit dhe largimit prej së Vërtetës.
- Konsiderimi i shejtanit armik bëhet nëpërmjet kryerjes së disa punëve që ndihmojnë për t'iu shmangur atij, siç është përkujtimi i Allahut, leximi i Kuranit, kryerja e veprave të devotshme dhe lënia e gjynaheve.
- Pohimi i cilësisë 'i Lartë' për Allahun e Lartësuar (*ajeti i 10-të*).

وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡبَحۡرَانِ هَٰذَا عَذۡبٞ فُرَاتٞ سَآئِغٞ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا مِلۡحٌ أُجَاجٞۖ وَمِن كُلّٖ تَأۡكُلُونَ لَحۡمٗا طَرِيّٗا وَتَسۡتَخۡرِجُونَ حِلۡيَةٗ تَلۡبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلۡفُلۡكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٢ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ ٱلۡمُلۡكُۚ وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمۡلِكُونَ مِن قِطۡمِيرٍ ١٣ إِن تَدۡعُوهُمۡ لَا يَسۡمَعُواْ دُعَآءَكُمۡ وَلَوۡ سَمِعُواْ مَا ٱسۡتَجَابُواْ لَكُمۡۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكۡفُرُونَ بِشِرۡكِكُمۡۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثۡلُ خَبِيرٖ ١٤ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ١٥ إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَأۡتِ بِخَلۡقٖ جَدِيدٖ ١٦ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٖ ١٧ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ وَإِن تَدۡعُ مُثۡقَلَةٌ إِلَىٰ حِمۡلِهَا لَا يُحۡمَلۡ مِنۡهُ شَيۡءٞ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰٓۗ إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفۡسِهِۦۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٨

الحزب ٤٤

(12) Madje as dy ujëra që janë në tokë, Ai nuk i bëri njësoj: njëri është i ëmbël e i këndshëm, e i lehtë të pihet, për shkak të përshtatshmërisë së tij, ndërsa tjetri është i kripur, që askush nuk mund ta pijë. Ndërkohë që ju ushqeheni nga secili prej tyre me mish të freskët peshqish dhe prej tyre nxirrni stoli (*margaritarë e perla),* me të cilat zbukuroheni. Përveç kësaj, ti i shikon anijet në to, se si Allahu ua ka mundësuar ta çajnë ujin që ju të kërkoni prej të mirave të Tij nëpërmjet rrugëve detare dhe me shpresë që ju të jeni mirënjohës ndaj Allahut për to dhe për mirësitë e Tij të shumta.
(13) Ai është që e ndërfut edhe natën në ditë, duke e zgjatur ditën e shkurtuar natën siç e ndërfut ditën në natë, duke e zgjatur natën e shkurtuar ditën. Ai ka vënë në shërbim të jetës Diellin edhe Hënën, ku secili prej tyre lundron për një kohë të caktuar, fundin e së cilës e di vetëm Allahu. Ky, pra, është Allahu - Zoti juaj. Vetëm Atij i përket pushteti. Ndërsa ata të cilëve u drejtoheni me lutje e kërkesa, duke i adhuruar në vend të Tij, ata nuk zotërojnë as sa cipa e bërthamës së hurmës arabe.
(14) Nëse ju i thërrisni ata që i adhuroni në vend të Allahut, ata nuk kanë për ta dëgjuar thirrjen tuaj, pasi ata nuk e dinë se ju po i lusni. Por, edhe nëse do ta dëgjonin, ata kurrë nuk do të mund t'ju përgjigjeshin. Ndërsa Ditën e Kijametit ata kanë për t'u distancuar e kanë për ta mohuar besimin tuaj që kishit në ta dhe adhurimin që u keni kushtuar. Ty (o i Dërguar) nuk të informon askush saktësisht, ashtu siç të informon i Mirinformuari - Allahu i Lartësuar.
(15) O ju njerëz! Jeni ju që keni nevojë për Allahun në çdo çështje e çdo gjendje të jetës tuaj, kurse Allahu s'ka nevojë për asnjë prej jush. Ai është i Vetëfalënderuari për çdo gjë që cakton për robërit e Vet si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër.
(16) Po të dojë, Ai juve ju zhduk (o njerëz) duke ju hequr nga faqja e dheut dhe në vendin tuaj Ai sjell njerëz të tjerë, të cilët do ta adhurojnë vetëm Atë dhe nuk do t'i shoqërojnë Atij asgjë në adhurim.
(17) E kjo për Allahun nuk është aspak e vështirë, pasi Ai mund të veprojë çfarë të dojë, por Ai dëshiroi që t'jua japë juve këtë mundësi, në mënyrë që t'i besoni e të adhuroni vetëm Atë.
(18) Atë ditë, asnjeri nuk ka për të bartur gjynahet e tjetrit. Përkundrazi, secili njeri do të gjykohet vetëm për gjynahet e veta. Edhe nëse bartësi i gjynaheve do thërrasë që t'i merren disa prej gjynaheve të tij, atij nuk do t'i hiqet asgjë, madje edhe nëse i thirruri do të ishte i afërti i tij.
Ti, o i Dërguar, nuk mund t'ua tërheqësh vërejtjen e as t'i frikësosh prej dënimit të Allahut ata që nuk e besojnë as Zotin e as Ditën e Gjykimit. Ti mund t'ua tërheqësh vërejtjen prej dënimit të Allahut vetëm atyre që i druhen Zotit të tyre,veçanërisht në fshehtësi, si dhe që e kryejnë namazin në formën më të përkryer, pasi vetëm atyre u bën dobi tërheqja e vërejtjes. E kush e pastron shpirtin e vet prej gjynaheve (veçanërisht idhujtarisë), ai në të vërtetë e ka pastruar atë në dobi të vetes së vet, pasi dobia e kësaj do të jetë vetëm për të. Në Ditën e Gjykimit kthimi është vetëm tek Allahu për t'u shpërblyer e për të dhënë llogari.

Mësime nga ajetet:

- Nënshtrimi i detit, ndryshimi i natës dhe i ditës, vënia në shërbim e hënës dhe e diellit, janë prej mirësive të Allahut ndaj njerëzve, mirëpo shumica e njerëzve i përbuzin dhe shpërfillin këto mirësi.
- Mendjelehtësia e idhujtarëve, të cilët i luten dikujt apo diçkaje që nuk mund t'i dëgjojë e as nuk dinë asgjë për adhurimin e tyre.
- Nevoja për Allahun është një cilësi e patjetërsueshme e njeriut, ndërsa Allahu i Madhëruar nuk ka nevojë për askënd.
- Pastrimi i shpirtit është në dobi të vetë njeriut, pasi në këtë mënyrë (në dashtë Allahu) ai ka për ta mbrojtur atë që të mos i humbasë, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ١٩ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ
٢٠ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ٢١ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا
الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي
الْقُبُورِ ٢٢ إِنْ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ٢٣ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ٢٤ وَإِن يُكَذِّبُوكَ
فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ٢٥ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ٢٦ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ
جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ٢٧
وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَٰلِكَ ۗ
إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ٢٨
إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ٢٩ لِيُوَفِّيَهُمْ
أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ٣٠

(19) Atë ditë, kurrsesi nuk do të jenë në të njëjtën pozitë ai që nuk e besoi Allahun e Ditën e Gjykimit me atë që e besoi Allahun dhe Ditën e Gjykimit, ashtu sikurse në këtë botë nuk janë njësoj i verbëri me atë që sheh e ka arsye.
(20) Gjithashtu, kurrsesi nuk mund të jetë njësoj mohimi e besimi, ashtu siç nuk janë njësoj errësira dhe drita.
(21) Kurrsesi nuk janë njësoj Xheneti dhe Xhehenemi në Ditën e Gjykimit, ashtu siç nuk janë njësoj në këtë botë freskia dhe vapa.
(22) Gjithashtu, kurrsesi nuk mund të jenë të barabartë besimtarët, që u angazhuan me vepra të mira për të fituar kënaqësinë e Allahut me mohuesit, që nuk bënë asgjë për të shpëtuar atë ditë; ashtu siç nuk mund të jenë të njëjtë të gjallët me të vdekurit. Vërtet Allahu ia ngjall zemrën dhe ia mundëson të dëgjojë kujt të dëshirojë prej robërve të Vet, nëse shikon tek ai mirësi. Po ashtu, Ai lë në humbje kë të dëshirojë prej mohuesve, nëse nuk sheh mirësi në të. Ti (o i Dërguar)kurrë nuk do të mund t'i bësh mohuesit të dëgjojnë, pasi shembulli i të cilëve është si i atyre që janë në varre *(e puna e tyre ka marrë fund)*.
(23) Ti ndaj tyre nuk je tjetër vetëm se një paralajmërues për ndëshkimin e Allahut që i pret.
(24) Ne të kemi dërguar ty (o i Dërguar) bashkë me të Vërtetën, e cila nuk ka asgjë të dyshimtë, duke të bërë përgëzues për shpërblimin e mrekullueshëm që e ka përgatitur Allahu për besimtarët. Po ashtu të kemi bërë dhe paralajmërues për dënimin e dhembshëm që Allahu ka përgatitur për jobesimtarët. Madje nuk ka pasur asnjë popull përpara teje që të mos u ketë ardhur atyre një paralajmërues prej Allahut që t'i paralajmërojë ata prej dënimit të Tij.
(25) E nëse populli yt të konsideron gënjeshtar ty (o i Dërguar), atëherë tregohu i duruar, pasi ti nuk je i pari i dërguar që populli i vet e ka mohuar. Edhe popujt që kanë qenë përpara tyre i kanë mohuar të dërguarit e vet, siç ishte Adi, Themudi dhe populli i Lutit. Ata i mohuan të dërguarit, pavarësisht se u erdhën me argumente të qarta dhe bindëse prej Allahut, si dhe me shkresa udhëzuese dhe me Libër ndriçues *(ligjesh)*, për ata që do ta studionin e thelloheshin në mendime rreth tij.
(26) E megjithëkëtë, ata përsëri e mohuan Allahun dhe të dërguarit e Tij, duke mos u besuar në atë me të cilën ata u kishin ardhur prej Tij. Kështu Unë i shkatërrova mohuesit prej tyre, e ti paramendoje (o i Dërguar) se si pati qenë dënimi Im, kur i shkatërrova!
(27) Vallë a nuk e sheh (o i Dërguar) se si Allahu e zbriti prej qiellit ujin e kthjellët të shiut,që, nëpërmjet tij dhe prej të njëjtës tokë, Ne nxjerrim fruta me ngjyra të ndryshme, ashtu sikurse edhe prej maleve ka breza e shtigje shumëngjyrëshe, si të ishin rrugë të bardha, të kuqe, me ngjyra të ndryshme, si dhe tërësisht të zeza.
(28) Madje Ai i bëri edhe njerëzit, kafshët, si dhe bagëtitë *(devetë, lopët e dhentë)* në ngjyra të ndryshme e të larmishme. Allahut ia kanë frikën vetëm të dijshmit, të cilët e njohin madhështinë e Allahut nëpërmjet fakteve dhe krijimeve të Tij. Allahu është i Plotfuqishëm, por është edhe Gjynahfalës për këdo që dëshiron të pendohet e të kthehet tek Ai.
(29) S'ka dyshim se ata që e lexojnë Librin e Allahut, që falin namazin, japin zekat dhe sadaka fshehurazi apo haptazi nga çfarë i kemi furnizuar ata shpresojnë që me këto vepra të fitojnë kënaqësinë e Allahut dhe angazhohen të bëjnë një tregti që nuk do të dështojë.
(30) Allahu do t'ua japë atyre shpërblimin plotësisht për atë që ata kanë bërë, si dhe do t'u shtojë atyre edhe më shumë prej dhuntisë së Vet. Ai është Gjynahfalës i besimtarëve që i kanë këto virtyte, madje Ai është edhe Mirënjohës ndaj tyre, për sakrificat, përpjekjet dhe veprat e tyre të mira.

Mësime nga ajetet:

- E Vërteta dhe ndjekësit e saj nga njëra anë dhe e kota me ndjekësit e saj nga ana tjetër nuk do të jenë kurrë njësoj as në vlera e as në shpërblim.
- Dërgimi i shumë të dërguarve përpara të Dërguarit tonë tregon Mëshirën e Allahut ndaj njerëzve dhe arrogancën e tyre ndaj Tij.
- Shkatërrimi i mohuesve është një ligj i përsëritshëm hyjnor.
- Cilësitë dhe virtytet e besimit janë e vetmja tregti fitimprurëse për njeriun si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër. Nga ana tjetër, cilësitë dhe veset e mosbesimit janë veçori të një tregtie të dështuar, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër.

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ
الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُم
مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ
الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ
عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ
أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ
غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

(31) Kjo *(Shpallje - Kurani)* që Ne ta kemi zbritur ty - o i Dërguar - prej Librit *(Leuhi Mahfudh)* është e Vërteta e Zotit tënd, që nuk përmban asgjë të dyshimtë. Ajo është zbritur si vërtetim i asaj që është paralajmëruar *(për ardhjen tënde - o i Dërguar -)* në atë që është shpallur para Kuranit *(qoftë në Teurat e qoftë në Inxhil)*.Vërtet që Allahu është i Mirinformuar për çdo gjë që u nevojitet robërve të Vet në çdo kohë e në çdo vend, si dhe është Vështrues i gjithçkaje që ata bëjnë e veprojnë.

(32) Pastaj Librin që ta zbritëm ty (o i Dërguar) pas teje Ne ua lamë trashëgim atyre që i patëm zgjedhur në mesin e robërve Tanë prej Umetit tënd. Kjo në mënyrë që edhe Umeti yt (o i Dërguar) të ketë një Libër udhëzues, siç kanë pasur edhe popujt e mëparshëm, që t'i kryejë porositë që gjejnë në të. Prej tyre *(Umetit)*, pati të tillë që i bëjnë dëm vetes së tyre*(me gjunahe e lënien e dispozitave të Tij)*, por prej tyre pati të tillë që u treguan të mesëm *(me kryerjen e dispozitave dhe largimin prej harameve, por, me lënien e disa veprave të pëlqyeshme dhe bërjen e disa prej gjërave të papëlqyeshme)*. Po ashtu, prej tyre pati që përparuan në vepra të mira, me lejen e Allahut*(duke hequr dorë totalisht prej harameve dhe veprave të papëlqyeshme dhe duke i kryer të gjitha dispozitat dhe veprat e pëlqyeshme)*. Zgjedhja e këtij Umeti përmbi umetet e tjera dhe zbritja e këtij Kurani për udhëzimin e tyre është vërtet një mirësi e madhe, që nuk mund të ketë mirësi më të madhe se ajo.

(33) Vendet e këtyre të zgjedhurve prej Allahut *(që të pranojnë Islamin)* do të jenë Xhenetet e Adnit *(të Përjetshëm)*, Xhenete në të cilat ata do të hyjnë për të qëndruar përgjithmonë, duke i zbukuruar me bylyzykë krahu të artë dhe me margaritarë, kurse veshja e tyre është prej mëndafshi.

(34) Pasi të hyjnë në Xhenet, ata do të thonë: "Falënderuar qoftë Allahu, i Cili e largoi prej nesh dëshpërimin dhe frikën që patëm se mos do na dënojë edhe neve në Zjarr *(për shkak të asaj që kishim bërë e lënë mangët në jetën e dynjasë)*! Me të vërtetë që Zoti ynë është Gjynahfalës i atyre që pendohen, si dhe Mirënjohës ndaj atyre që u treguan të devotshëm.

(35) Është Ai i Cili na bëri vend në Banesën e Përjetësisë me Mirësinë e Vet *(e jo me veprat e as përpjekjen tonë)*, prej të cilës nuk ka më zhvendosje, ku as nuk do të lodhemi dhe as do të mundohemi!".

*Pasi Allahu përmend shpërblimin e atyre që i zgjodhi *(për të pranuar besimin)* në mesin e robërve të Vet, përmend edhe përfundimin që do të kenë mohuesit që e kanë mohuar Allahun e nuk janë përgatitur për Ditën e Gjykimit, duke thënë:

(36) Ndërsa ata që nuk e besuan Allahun e as Ditën e Gjykimit, i vetmi "shpërblim" për ta do të jetë Zjarri i Xhehenemit, në të cilin atyre as nuk do t'u jepet fund, që të vdesin dhe të rehatohen prej dënimit të Tij dhe as nuk do t'u lehtësohet dënimi, për atë që ata kanë bërë. Kështu kemi për t'i ""shpërblyer" në Ditën e Gjykimit të gjithë ata që i përbuzin mirësitë e Zotit të tyre.

(37) Në të, ata do të ulërasin me sa fuqi që kanë dhe do të përgjërohen duke thënë: "O Zoti ynë! Na nxirr prej Zjarrit të Xhehenemit që të bëjmë vepra të mira, ndryshe nga ato që kemi bërë në jetën e dynjasë, në mënyrë që ta fitojmë kënaqësinë Tënde dhe të shpëtojmë prej dënimit Tënd".

Allahu u përgjigjet: "Vallë, a nuk ju patëm dhënë jetë të mjaftueshme, aq sa, në mesin tuaj të kishte të tillë që të mendonin e thelloheshin rreth argumenteve e fakteve, të Madhështisë, Fuqisë, Dijes e Kujdesit Tim ndaj jush? A nuk u kujtua ai që deshi të kujtohej, ndërkohë që juve ju erdhi edhe i Dërguari si një paralajmërues i dënimit të Allahut, në mënyrë që ju të pendoheshit e të bënit vepra të mira?! Prandaj, nuk ka argument që mund t'ju justifikojë juve sot, kështu që shijojeni dënimin e Zjarrit të Xhehenemit, pasi sot nuk ka për të pasur asnjë ndihmës që do të mund t'i shpëtojë mohuesit prej ndëshkimit të Allahut!

(38) Me të vërtetë, Allahu është Njohësi i çdo të fshehte që ekziston në qiej e në Tokë, duke mos iu fshehur Atij asgjë prej tyre. Nuk ka pikë dyshimi se Ai është Njohësi i çdo gjëje që robërit e Vet fshehin brenda tyre, qoftë ajo mirësi apo e keqe.

Mësime nga ajetet:

- Rëndësia që ka Umeti i Muhamedit ﷺ në krahasim me tërë umetet *(shoqëritë)* e tjera të të dërguarve të mëparshëm.
- Epërsia mes besimtarëve në lidhje me besimin nënkupton epërsinë e tyre në pozita e grada, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. • Koha është amanet që duhet shfrytëzuar sa të jetë e mundur, duke mos e humbur atë në gjëra të kota. Kush e humbet kohën, ka për t'u penduar atëherë kur pendimi nuk ka për t'i bërë dobi.
- Dija gjithëpërfshirëse e Allahut të Lartësuar, me të cilën Ai njeh gjithçka që fshehin dhe shfaqin njerëzit.

هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَلَا
يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ
إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن جَآءَهُمْ
نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ
مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ ٱسْتِكْبَارًا فِي ٱلْأَرْضِ وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِ ۚ
وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦ ۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلْأَوَّلِينَ ۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا
﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَيْءٍ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٤

(39) Është Ai që ju ka bërë juve (o njerëz) trashëgimtarë të njëri-tjetrit në Tokë, në mënyrë që t'ju vërë në provë se çfarë do të punoni. E kush e mohon Allahun dhe atë me të cilën u erdhën të dërguarit, e keqja dhe përfundimi i mohimit të tij do të jetë në dëm të tij. Mosbesimi i tij nuk ka për t'i sjellë asnjë dëm Zotit të tij. Përkundrazi, mosbesimi u shton mohuesve urrejtjen e fortë ndaj tyre dhe vetëm dëshpërimin, veçanërisht kur ta shohin atë që kanë humbur, Xhenetin, të cilin Allahu ua pati premtuar, nëse do të kishin besuar.
(40) Thuaju (o i Dërguar) idhujtarëve të tillë: "Më tregoni për idhujt tuaj, të cilët ju i adhuroni në vend të Allahut! Çfarë kanë krijuar ata në Tokë?! A i kanë krijuar ata malet?! A i kanë krijuar ata lumenjtë?! A i kanë krijuar ata gjallesat në tokë?!" Apo mos vallë ata janë bashkëpjesëmarrës me Allahun në krijimin e qiejve?! Apo mos vallë Ne u kemi dhënë atyre ndonjë Libër, të cilin ata e kanë argument që i siguron a për të vërtetën e idhujtarisë së tyre?!" Asnjëra prej këtyre nuk qëndron, por keqbërësit i premtojnë njëri-tjetrit thjesht mashtrime, në mënyrë që ata të vazhdojnë edhe më tej në mohim e gjynahe.
(41) Allahu është Ai që i mban qiejt dhe Tokën në ekuilibër me Madhështinë e Vet, duke e ruajtur secilën prej tyre që të mos bien e të shkatërrohen. E, nëse ato do të binin e do të shkatërroheshin, atëherë askush përveç Tij nuk do të mund t'i shpëtonte ato. Në të vërtetë Ai është i Butë ndaj robërve të Vet dhe nuk ua përshpejton atyre ndëshkimin për atë që bëjnë. Por Ai është edhe Gjynahfalës i gjynaheve të kujtdo prej robërve të Vet që pendohet dhe i kërkon falje Atij.
(42) Ndërkohë që më parë Ata betoheshin në Allahun se, nëse do t'u vinte prej Allahut ndonjë i dërguar t'i paralajmëronte prej dënimit të Tij, do të kishin qenë edhe më të udhëzuar se secili prej dy popujve të mëdhenj, qofshin ata hebrenjtë apo krishterët apo cilido popull tjetër. Por pasi u erdhi atyre i Dërguari paralajmërues (Muhamedi)prej Zotit të tyre; ata, në vend të besonin e ta pranonin, ata u larguan më shumë prej së Vërtetës duke mos iu përmbajtur asaj për të cilën qenë betuar më parë.
(43) Përkundrazi, këtë betim në Allahun ata nuk e bënë sepse kanë qëllim të mirë e synim të lartë, por e bënë *(për t'iu kundërvënë hebrenjve e të krishterëve - të cilët e njësonin Allahun e u kundërviheshin idhujtarëve, si dhe)* për të treguar arrogancë në Tokë dhe për të bërë një dredhi të shëmtuar *(duke dëshiruar që me atë betim t'i mashtrojnë njerëzit e të tregojnë se ata janë më të mirët)*. Mirëpo dredhia e shëmtuar do t'u bjerë vetëm atyre që thurën atë.
A mos vallë këta arrogantë e intrigantë presin diçka tjetër përveç ligjit të pandryshueshëm të Allahut me shkatërrimin e tyre, ashtu siç i pati shkatërruar të ngjashmit me ta prej të mëparshmëve të tyre?! E ti, o i Dërguar nuk ke për të gjetur në ligjin e pandryshueshëm të Allahut *(me shkatërrimin e arrogantëve e intrigantëve)* ndonjë ndryshim dhe as ndonjë devijim që t'ia lëshojë atë dikujt tjetri që nuk e ka bërë atë intrigë.
(44) Vallë, a nuk kanë udhëtuar ata nëpër botë e të shohin duke medituar, se si ka qenë përfundimi i atyre që kanë mohuar prej popujve të mëparshëm?! A nuk ishte i shëmtuar përfundimi i tyre, duke bërë që Allahu t'i shkatërronte të gjithë, me gjithçka çfarë kishin ndërtuar?! Madje, ata ishin edhe më të fortë se këta *(populli yt)*. Allahut nuk mund t'i shpëtojë asgjë, as në qiej e as në Tokë. Vërtetë që Ai është i Gjithëdijshëm për çdo gjë që veprojnë mohues të tillë, duke mos iu fshehur e duke mos i humbur Atij asgjë prej veprave të tyre, si dhe Ai është i Plotfuqishëm që t'i shkatërrojë ata kur të dëshirojë.

Mësime nga ajetet:

- Mohimi është shkak i Zemërimit të Allahut dhe rrugë drejt falimentimit dhe jetës fatkeqe.
- Idhujtarët nuk kanë asnjë argument mbi të cilin mund të bazohen për idhujtarinë që ata bëjnë, as logjik e as të shpallur.
- Çdo keqbërës që thur kurthe për të tjerët, ka për të rënë në kurthin e vet, qoftë herët apo vonë.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُوا۟ مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرًۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ — آياتها ٨٣ — ترتيبها ٣٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَىٰٓ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ أَغْلَٰلًا فَهِىَ إِلَى ٱلْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكْرَ وَخَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا۟ وَءَاثَٰرَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

(45) E nëse do t'ua kishte përshpejtuar Allahu dënimin njerëzve për veprat e këqija që bëjnë *(krime, intriga, mohim, idhujtari e gjynahe)*, do t'i kishte shkatërruar të gjithë ata që janë në Tokë dhe nuk do të linte në sipërfaqen e Tokës asgjë të gjallë. Mirëpo Ai ua shtyn ndëshkimin deri në një afat të caktuar, që e di vetëm Ai *(qoftë vdekja apo Kijameti)*. Kur t'u vijë atyre ky afat *(qoftë vdekja apo Kijameti)*, atëherë ata do ta kuptojnë se vërtet Allahu ka qenë Mbikëqyrës i robërve të Vet dhe se Atij nuk i është fshehur asgjë prej tyre. Ndaj do t'u japë atë që e meritojnë për çfarë kanë bërë.

SURJA "JASIN"

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Qëllimet e sures:

Vërtetimi i Mesazhit hyjnor, i ringjalljes dhe argumentet në lidhje me këto.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Jâ, Sîn. (2) Betohem për Kuranin plot urtësi! Allahu e bën këtë betim për të treguar rëndësinë e madhe të këtij Kurani, ajetet *(vargjet)* e të cilit janë renditur e mbushur me urtësi. Atij nuk mund t'i mvishet e kota as në fillim e as në fund, pasi është zbritje e të Gjithëdijshmit, të Urtit. (3) Me të vërtetë ti (o i Dërguar) je prej të dërguarve, të cilët Allahu i dërgoi tek robërit e Vet, që t'i urdhërojë ta njësojnë Allahun dhe të adhurojnë vetëm Atë. (4) Ti je në një Rrugë të palakuar, e cila është edhe rruga më e shkurtër për njohjen e së Vërtetës dhe në një fe të drejtë, që nuk i bën padrejtësi askujt. (5) E kjo Rrugë e palakuar dhe Fe e drejtë është e zbritur nga Zoti yt i Plotfuqishëm, të Cilin nuk mund ta mposhtë askush e asgjë. Ai është i Mëshirshëm me robtë e Tij besimtarë.

(6) Ai ta zbriti këtë Shpallje, në mënyrë që ta paralajmërosh një popull (popullin arab). Paraardhësve të tyre nuk u erdhi ndonjë i dërguar paralajmërues për ndëshkimin e Allahut, prandaj ata janë të shkujdesur e nuk i kushtojnë vëmendje besimit e as njësimit të Allahut. Ky paralajmërim është për çdo popull që nuk i ka ardhur ndonjë paralajmërues tjetër!

(7) Me të vërtetë shumica e tyre meritojnë dënimin e Allahut, pas ardhjes së të Vërtetës nëpërmjet të Dërguarit të Vet, pasi ata ngulin këmbë në mohimin e tyre duke mos besuar as Allahun e as të Dërguarin e Tij. (8) Ne kemi bërë që ata, për shkak të mendjemadhësisë që tregojnë, t'i përngjajnë shembullit të atyre që u janë vënë pranga në qafat e tyre dhe u janë lidhur duart poshtë mjekrave të tyre, duke u detyruar t'i ngrenë fytyrat e tyre nga qielli e duke mos pasur mundësi t'i ulin ato. Kështu i bëjmë edhe mendjemëdhenjtë që mohojnë të Vërtetën, si të ishin të lidhur e nuk mund t'i besojnë, nuk mund t'i binden dhe as t'i përulin kokat e tyre për hir të Tij. Prandaj ata qëndrojnë me kokën përpjetë. (9) Dhe kjo, për shkak se Ne përpara tyre kemi vënë një perde dhe prapa tyre një perde tjetër, që i pengojnë ata prej pranimit të së Vërtetës. Gjithashtu, në vështrimet e tyre kemi vendosur një perde (indiference) ndaj së Vërtetës, prandaj nuk përfitojnë. Ajo perde i ka mbuluar ata pasi shfaqën mospërfilljen e tyre dhe këmbënguljen në mohim. (10) Kështu që për ta (o i Dërguar) është njësoj, si i paralajmërove e si nuk i paralajmërove, ata përsëri nuk e besojnë atë me të cilën ti u ke sjellë prej Allahut. (11) Në të vërtetë, ai që mund të përfitojë prej paralajmërimit tënd (o i Dërguar) është vetëm ai që i beson këtij Përkujtimi *(Kurani)*, duke i ndjekur udhëzimet që gjenden në të. Është ai që i frikësohet Zotit të vet të Gjithëmëshirshëm, edhe atëherë kur është në fshehtësi dhe kur nuk e sheh askush përveç Tij.. Përgëzoje atë që ka këto cilësi duke e lajmëruar me fshirje gjynahesh prej Allahut, me falje prej Tij, si dhe me një shpërblim të madh e fisnik, që është duke e pritur atë në botën tjetër, e që është hyrja në Xhenet!

(12) S'ka dyshim se Ne që i japim jetë të vdekurve, si në këtë botë, duke i krijuar ata nga asgjëja, ashtu edhe në botën tjetër, duke i ringjallur ata përsëri për të dhënë llogari në Ditën e Gjykimit, po ashtu Ne shënojmë gjithçka që ata kanë bërë në jetën e kësaj bote, qofshin ato vepra të mira apo të këqija. Ne shënojmë madje edhe gjurmët e lëna prej tyre pas vdekjes, qofshin ato vepra të mira *(siç është sadakaja e vazhdueshme etj.)* apo të këqija *(siç është mohimi i Zotit etj.)*, ndërkohë që Ne e kemi llogaritur çdo gjë më parë në Librin e qartë – Leuhi Mahfudh.

Mësime nga ajetet:

- Arroganca është penguese e pranimit të udhëzimit dhe të së Vërtetës.
- Punimi sipas asaj që mëson Kurani dhe droja prej Allahut janë shkaqe të hyrjes në Xhenet.
- Mirësia e një fëmije të devotshëm që lutet për prindin e vet pas vdekjes, lënies së një sadakaje *(lëmoshe)* të vazhdueshme e të ngjashme me këto i llogariten besimtarit si sevape edhe pas vdekjes së tij.

وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ١٣
إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٖ فَقَالُوٓاْ
إِنَّآ إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ١٤ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا
وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ ١٥ قَالُواْ
رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ١٦ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٧ قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡۚ أَئِن
ذُكِّرۡتُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ١٩ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ
رَجُلٞ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢٠ ٱتَّبِعُواْ
مَن لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٢١ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ
ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٢ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً
إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا يُنقِذُونِ ٢٣ إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٢٤ إِنِّيٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ٢٥ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي
يَعۡلَمُونَ ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ٢٧

(13) Përmendu (o i Dërguar) atyre shembullin e banorëve të një qyteti, kur atyre u erdhën të dërguarit*(që nuk ishin prej të njëjtit qytet me ta)*, për t'i thirrur në besim, udhëzim dhe vepra të mira.
(14) Fillimisht, Ne dërguam vetëm dy të dërguar që t'i thërrisnin për tek Njësimi i Allahut dhe adhurimi i Tij. Mirëpo, kur ata i mohuan të dy e i konsideruan ata gënjeshtarë, Ne i përforcuam ata *(të dërguarit)* edhe me një të tretë. Të tre së bashku i thanë popullit të atij vendbanimi: "Të tre ne jemi dërguar tek ju, për t'ju ftuar që ta njësoni Allahun e të adhuroni vetëm Atë, si dhe ta ndiqni fenë e Tij, duke i vënë në praktikë dispozitat e Tij!"
(15) Banorët u thanë: "Ju jeni veçse njerëz, ashtu siç jemi edhe ne. Ne nuk shohim diçka të veçantë tek ju, që do ju dallonte prej nesh, kështu që i Gjithëmëshirshmi nuk ka se si t'ju ketë zbritur juve Shpallje e të mos na e zbresë edhe neve! E përderisa neve nuk na ka zbritur asgjë, atëherë as juve nuk ju ka zbritur asgjë. Kjo tregon se ju po gënjeni duke folur në emër të Allahut, me pretendimin se jeni të dërguarit e Tij". (16) Tre të dërguarit iu përgjigjën logjikës së tyre të gabuar lidhur me madhështinë e Allahut dhe dijen Tij absolute mbi njerëzit, duke u thënë: "A mos vallë ju po mendoni se Zoti ynë nuk e di që ne jemi duke folur në emrin e Tij?! Përkundrazi! Ai e di shumë mirë se ne jemi të dërguarit e Tij, pasi Ai vetë na dërgoi. Nëse ju do të mendonit se Ai nuk e di këtë, atëherë i bie që ju të jeni më të ditur se Ai që ju krijoi, duke i diktuar Atij se çfarë duhet të bëjë e çfarë jo, kë të dërgojë e kë jo, si dhe kujt t'i dërgojë shpallje e kujt jo?! Kjo është një gënjeshtër e rëndë. (17) Po. Ne jemi të dërguarit e Tij dhe ne nuk kemi përgjegjësi tjetër, përveç përgjegjësisë së komunikimit të porosive të Tij për ju në mënyrën më të qartë. Ne nuk jemi përgjegjës nëse ju nuk besoni e nuk e pranoni udhëzimin!". (18) Banorët thanë: "Që kur ju keni ardhur me këtë pretendim, neve po na sillni fat të keq, sa herë që takohemi me ju. Prandaj nëse nuk i jepni fund këtij pretendimi, ne kemi për t'ju ndëshkuar, duke ju gjuajtur me gurë dhe keni për të vuajtur një dënim të dhembshëm deri në vdekje!". (19) Të dërguarit, të çuditur me këtë qëndrim, u thanë: "Ai fat i keq që ju na e mveshët neve, në fakt është me ju, për shkak të mohimit që i keni bërë Allahut dhe të dërguarve të Tij. A dëshironi tani edhe të vrisni, vetëm për shkak se u këshilluat?! Po ju qenkeni vërtet një popull që tejkalon çdo kufi!". (20) Nuk zgjati shumë e nga periferia e qytetit erdhi me nxitim një burrë i frikësuar për përfundimin e popullit të vet nga ndonjë ndëshkim i mundshëm, ashtu siç i pati gjetur edhe popujt e mëparshëm mohues, që patën kërcënuar të dërguarit me vrasje e mundime, dhe u tha: "O populli im, ndiqeni atë me të cilën ju kanë ardhur këta të dërguar. (21) Ndiqini (o populli im) ata që nuk po kërkojnë prej jush asnjë shpërblim dhe që janë udhëzues për tek e mbara dhe e mira, sipas asaj që u është shpallur prej Allahut, pasi vetëm ata janë në rrugë të drejtë dhe e meritojnë që të ndiqen!" *E pasi populli i tij e kërcënoi edhe atë me vdekje, nëse do të adhuronte Allahun dhe do t'i linte idhujt e tyre, ai tha:
(22) "E përse unë të mos e adhuroj Atë që më ka krijuar?! Një ditë edhe ju do të ktheheni tek Ai për të dhënë llogari përpara Tij, pra, në Ditën e Gjykimit. (23) A ta konsideroj në vend të Tij si zot diçka tjetër, ndërkohë që nëse i Gjithëmëshirshmi do të dëshironte që të më godiste mua me ndonjë të keqe, ndërmjetësimi i këtyre nuk do të më kishte sjellë mua kurrfarë dobie dhe nuk do të mund të më shpëtonin kurrë prej Allahut. (24) Nëse do e kisha bërë këtë, atëherë unë do të kisha qenë tërësisht i humbur prej së Vërtetës, pasi nuk ka humbje më të madhe se të adhurosh atë që nuk e meriton, duke e lënë adhurimin e Atij që është i Vetmi që e meriton.
*Kur populli i tij e kapi dhe e nxori përpara njerëzve për ta vrarë, ai e përfundoi fjalën e tij duke thënë:
(25) Unë (o populli im) i qëndroj asaj që kam deklaruar se i kam besuar Atij, Zotit tim dhe Zoti tuaj që ju ka krijuar *(e që ju e keni mohuar)*, prandaj, më dëgjoni mirë!" *Mirëpo populli i tij nuk u ndikua aspak prej fjalëve të tij. Pasi e vranë, Allahu e futi atë në Xhenet:
(26) Atij iu tha: "Futu në Xhenet!" Pasi ai hyri në Xhenet dhe pa jetën, mirësitë e mrekullitë që gjendeshin në të, iu dhimbs populli i vet e, me keqardhje për ta, tha: "Ah, sikur ta dinte populli im këtë që po shoh unë në Xhenet,
(27) dhe ta kuptonin se për sa pak *(që bëra unë për Të)* Zoti im më fali mua dhe më dhuroi kaq shumë, duke më bërë prej të nderuarve!"

Mësime nga ajetet:

• Rëndësia që kanë tregimet në fushën e davetit dhe thirrjes për tek Allahu. • Oguret dhe dedikimi i fatit të keq diçkaje apo dikujt janë vepra të atyre që nuk besojnë se çdo gjë është në Dorë të Allahut. • Qëndrueshmëria e pasuesve të së Vërtetës është obligim i domosdoshëm. • Këshillimi dhe dëshirimi i të mirës njerëzve të drejtë është detyrë.